

ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสถียรของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์
จังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญานิพนธ์

ของ

วัชรพร จัปเกตุ

16 ก.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

กรกฎาคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... น.น.น.น. น.น.น.น. ประธาน

(อาจารย์พรหมพิศ วาณิชการ)

..... ทศนา ทองภักดี กรรมการ

(อาจารย์ทศนา ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... น.น.น.น. น.น.น.น. ประธาน

(อาจารย์พรหมพิศ วาณิชการ)

..... ทศนา ทองภักดี กรรมการ

(อาจารย์ทศนา ทองภักดี)

..... วันเพ็ญ พงศ์ประยูร กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... (ลายเซ็น) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 14 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปรีชญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณ
หลายท่านประกอบด้วย อาจารย์พรหมพิศ วาณิชการ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ทัศน
ทองภักดี กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร กรรมการสอบ
และคณาจารย์ภาคแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำอย่าง
ใกล้ชิดตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กาญจนา ทาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนันท และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์
กริทอง ที่กรุณาตรวจปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพรานิลวัชระ ผู้อำนวยการโรงเรียนอินทร์มหารัย
อนุสรณ์ ครูใหญ่โรงเรียนสุเหร่าคลองใหม่ และอาจารย์สุดา พันธุ์อุดม ตลอดทั้งนักเรียนทุกคน
ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการสร้างเครื่องมือและเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการทดลอง

ขอขอบคุณบุคคลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ โอกาสนี้ ที่มีส่วนทำให้ปรีชญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ
ลงด้วยดี

และท้ายที่สุด ผู้วิจัย ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณแม่ ที่ให้โอกาสทางการศึกษา ห่วงใย
และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด จนปรีชญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

วัชรินทร์ จีบเกตุ

สารบาญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง	7
	ความหมายของสถานการณ์จำลอง	7
	ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลอง	8
	ขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง	9
	ขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลอง	10
	วิธีเสนอสถานการณ์จำลอง	11
	ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง	11
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	13
	งานวิจัยในประเทศ	13
	งานวิจัยในต่างประเทศ	14
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยสละ	15
	ความหมายของความเสี่ยสละ	15
	ประโยชน์ของความเสี่ยสละ	16
	พัฒนาการของความเสี่ยสละ	17
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยสละ	18

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	19
	ประชากร	19
	กลุ่มตัวอย่าง	19
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	19
	แบบแผนการทดลอง	24
	การดำเนินการทดลอง	24
	การวิเคราะห์ข้อมูล	25
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	34
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	34
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	34
	ประชากร	34
	กลุ่มตัวอย่าง	34
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
	การดำเนินการทดลอง	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	การอภิปรายผล	36
	ข้อเสนอแนะ	40

บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	47
ภาคผนวก ก	48
ภาคผนวก ข	128
ภาคผนวก ค	135
ประวัติของผู้วิจัย	144

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การใช้สถานการณ์จำลอง 31
- 2 เปรียบเทียบคะแนนความเสียหายของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้
ข้อเสนอแนะ 32
- 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง 33

คำนำ

ในปัจจุบัณวิทยาการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทำให้สังคมมีระบบการแข่งขันกันสูงขึ้น คนส่วนมากในสังคมจึงมุ่งแสวงหาความสุขให้กับตนเองเกิดเป็นความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ เอาใจเอาเปรียบกัน ดังที่ อานนท์ อาภาภิรม (2521 : 112) ตั้งข้อสังเกตว่า ความแค้นเคืองทางเศรษฐกิจมีส่วนทำให้คุณธรรมเสื่อมลง ความดี ความซื่อสัตย์ และความเสียสละ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงามของสังคมลดน้อยลง ฉะนั้น การพัฒนาคนในภาวะที่สังคมและเศรษฐกิจมีแต่การแข่งขัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านความเสียสละ เพราะความเสียสละเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตในสังคม เนื่องจากสมาชิกในสังคมมีโอกาสในด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากันเช่น ด้านทรัพย์สินเงินทอง ความรู้ ความคิด และอาชีพ ดังนั้นถ้าคนที่มี สามารถเสียสละให้กับคนที่ไม่มีได้บ้าง ก็ย่อมยกระดับของสังคมให้สูงขึ้น ประเทศชาติก็จะพัฒนาไปด้วยดี

ดังที่ ปัญญานันท์ภิกขุ (2507 : 277) กล่าวว่า ประเทศจะเจริญก้าวหน้าหรือตกต่ำอยู่ที่การกระทำของคนในชาติ เพราะประเทศจะเจริญก้าวหน้าก็ต่อเมื่อคนในชาติเป็นคนที่มีคุณธรรม หากคนในชาติขาดคุณลักษณะดังกล่าว ชาติก็จะหยุดอยู่กับที่ไม่ก้าวหน้า ความเสียสละเป็นคุณธรรมข้อหนึ่งของศาสนา ซึ่งตรงกับจาคะ ในหมวดทศวาสนธรรม และสอดคล้องกับคุณธรรม 4 ประการซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย

ในประการที่ 4 คือ "การละวางความชั่วความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง" (กองงานพระธรรมทูต. 2527 : 13) นอกจากนี้ความเสียสละยังเป็นหนึ่งในสิบคุณลักษณะที่คณะกรรมการ จัดทำหลักและพัฒนานิเทศการสอบได้กำหนดไว้ว่า เป็นคุณลักษณะที่ควรปลูกฝังให้กับคนไทยในชาติ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2523 : 86)

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า "ความเสียสละ" เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม และเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลอันจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกำหนดเป้าหมาย

ที่จะเน้นคุณลักษณะของผู้เรียนไว้ว่า "...ให้มีความเสียสละ มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข..." (กระทรวงศึกษาธิการ. 2523 : 2)

ผู้วิจัยสำรวจสภาพปัญหาของนักเรียนโรงเรียนอินทรมหรรณพสรณ์ พบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งในระดับประถมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมบ่งบอกถึงความเห็นแก่ตัว เช่น นักเรียนที่มีอุปกรณ์การเรียนพร้อมไม่รู้จักสละสิ่งของของตนให้กับเพื่อนที่ขัดสนและพยายามหลบเลี่ยงเมื่อทราบว่าครูต้องการให้ช่วยทำงาน เป็นต้น เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน บิดา มารดา มีอาชีพรับจ้างรายวัน และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว การอบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมจึงเป็นหน้าที่ของครู แต่เนื่องจากโรงเรียนมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูต้องใช้วิธีอบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนด้วยวิธีการบอก หรือว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง เพราะการปลูกฝังและอบรมสั่งสอนที่ถูกต้องนั้นจะต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงจะก่อให้เกิดเป็นความเคยชิน เกิดเป็นนิสัยและน้ำใจที่ฝังแน่นเป็นคุณธรรมและค่านิยมต่อไป (การปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมให้แก่เด็ก. 2522 : 70)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความเห็นว่าการส่งเสริมและพัฒนาความเสียสละให้กับนักเรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เพราะเด็กในช่วงอายุ 6 - 12 ปี เป็นวัยที่สามารถพัฒนาความสำนึกที่ดีตามหลักจริยธรรมได้ (สนธยา ฉัตรมาศ. 2532 : 4) แสดงว่า ถ้านักเรียนได้รับการปลูกฝังและอบรมสั่งสอนคุณธรรมด้านความเสียสละให้ถูกต้องแล้ว ก็จะสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านความเสียสละได้ ซึ่งก็จะเป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาคนในระดับต่อไป

การปลูกฝังและพัฒนาความเสียสละสามารถทำได้หลายวิธี แต่ในที่นี้ผู้วิจัยใช้วิธีสถานการณจำลอง ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะสถานการณจำลอง สามารถถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะตรงตามความเป็นจริง จึงน่าจะช่วยชักจูงให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ ดังผลการวิจัยของ ธำรงค์ นามศิริ (2527 : 53) ซึ่งได้ทดลองใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจริยอนุสรณ์ 1 สังกัดกลุ่มโรงเรียนนันทน์

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลอง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นกว่าเดิม จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อที่จะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาความเสี่ยสละให้กับนักเรียน อันจะเป็นผลดีต่อเด็ก ต่อสังคมและต่อประเทศชาติ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อสนเทศ
3. เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองกับ

นักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความเสี่ยสละสูงขึ้นหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนมีความเสี่ยสละสูงขึ้นหลังได้รับข้อสนเทศ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสี่ยสละสูงเกินกว่านักเรียนที่ได้รับ

ข้อสนเทศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครู ครูแนะแนว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในการนำสถานการณ์จำลองไปใช้ในการพัฒนาความเสี่ยสละของผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 62 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความเสียสละต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือวิธีการพัฒนาความเสียสละ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 การใช้สถานการณ์จำลอง

3.1.2 การให้ข้อเสนอแนะ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความเสียสละ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จากเรื่องราว เหตุการณ์ และชีวิตของบุคคลที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และปรากฏทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ และโทรทัศน์ โดยจัดให้ผู้เรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์นั้น ซึ่งวิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง โดยมีขั้นตอนการใช้สถานการณ์จำลองตามลำดับ ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยเล่าเรื่องสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

1.2 ขึ้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที

1.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรมโดยเน้นที่กระบวนการ และบรรยากาศ ของการแสดง

1.4 ขั้นสรุป นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันสรุปผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2. การให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียน อ่านเอกสาร หรือข้อความที่มีเนื้อหา เช่นเดียวกับการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งวิธีการนี้ใช้กับกลุ่ม ควบคุมในการให้ข้อเสนอแนะแต่ละครั้งจะดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยบอกจุดประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียน ได้เรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ

2.2 แจกเอกสารให้นักเรียนอ่าน

2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน

2.4 นักเรียนช่วยกันสรุปแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

3. ความเสียสละ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการให้สิ่งที่ตนควรได้รับหรือมีอยู่ ไปช่วยเหลือทำประโยชน์แก่ผู้อื่นหรือสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การเสียสละกำลังกาย เวลา ทรัพย์สินของ และความสุขสบาย

3.1 การเสียสละกำลังกาย หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการใช้ร่างกาย ของตนไปช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

3.1.1 การช่วยทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน

3.1.2 การช่วยทำงานห้องสมุด

3.1.3 การช่วยหิ้วหรือถือของหนักให้ผู้อื่น

3.2 การเสียสละเวลา หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการใช้เวลาของตน ไปช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

3.2.1 การให้ข่าวสารความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา

3.2.2 การช่วยเหลือบุคคลที่ได้รับอุบัติเหตุ

3.2.3 การพูดบอกลบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับความทุกข์

3.3 การเสียสละทรัพย์สินของ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการให้ทรัพย์สินของของตนไปช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

3.3.1 การบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

3.3.2 การแบ่งปันเครื่องบริโภคให้ผู้ขัดสน

3.3.3 การแบ่งปันเครื่องอุปโภคให้ผู้ขัดสน

3.4 การเสียสละความสุขสบาย หมายถึง การที่บุคคลแสดงออก โดยการละทิ้งความสะดักสบายส่วนตัวไปช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่

3.4.1 การสละที่นั่งของตนให้แก่บุคคลอื่น

3.4.2 การสละความสุขที่ตนจะได้รับ โดยนำความสุขไปให้บุคคลอื่น

3.4.3 การสละสิทธิ์ของตนให้บุคคลอื่น

ซึ่งวัดได้โดยแบบสอบถามความเสียสละที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง

ความหมายของสถานการณ์จำลอง

สถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการสอนวิธีหนึ่ง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เบค และมอนโร (Beck and Monroe. 1965 : 45) กล่าวว่า ความหมายดั้งเดิมของสถานการณ์จำลอง คือ ความหลอกลวง หรือการแสดงผิด แต่ปัจจุบันสถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการซึ่งอยู่ในรูปแบบคล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริงซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อตรวจสอบภาวะหรือเพื่อการสอน

ชูลท์ (Shult. 1972 : 4) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่าเป็นการปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลอง หรือกระบวนการต่าง ๆ ให้คล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์ได้ฝึกปฏิบัติ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ครุฑแซงค์ (จันทวิช พันธสุข. 2533 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Cruichank. 1972) กล่าวว่าสถานการณ์จำลอง คือ ผลิผลที่เกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์หรือผลของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นแล้ว สถานการณ์จำลองนี้จะรวมไปถึง เรื่องจำลอง ภาพจากทิวทัศน์ และการเล่นละครด้วย

สำหรับนักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ ดังต่อไปนี้

ทศนา แคมมณี (2522 : 202) ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์ หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้มีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจไม่กล้าแสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 104) ให้ความหมายว่า สถานการณ์จำลอง คือ การจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริง ให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และให้ผู้เรียนฝึกฝนการแก้ปัญหา และตัดสินใจในสภาพการณ์ที่เขากำลังเป็นอยู่

สิริวรรณ สุวรรณภา (2522 : 104) ได้ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองว่าเป็นการนำเอาสภาพการณ์ที่เป็นจริงมาจัดในรูปของเกม โดยมุ่งให้ผู้เรียนสวมบทบาทต่าง ๆ กัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ มีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์นั้นได้ดี อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ถึงวิธีการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำเร็จ เวชสุนทร (2523 : 18 -19) กล่าวว่า สถานการณ์จำลอง คือการจำลองสถานการณ์ หรือสภาพการณ์นั้นจำลองมาจากสภาพที่เป็นจริง หรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่เป็จริงในสังคมมากที่สุด แล้วให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ แสดง ออกความเห็น,หรือหาทางแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ การปฏิบัติเหล่านี้ผู้เรียนจะได้กระทำเหมือนว่าเขายู่ในสถานการณ์นั้นจริง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการฝึกที่ไม่ทำให้ผู้เรียนหรือผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่ในสภาพที่เป็นอันตรายหรือได้รับความเสียหายใด ๆ อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด มีโอกาสตัดสินใจเลือกวิธีการในการแก้ปัญหา และเลือกหลักการหรือทฤษฎีมาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของเขา

จากการศึกษาความหมายของการใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองเหตุการณ์หรือการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ โดยให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในสังคมให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพการณ์ด้วยตนเอง โดยการปฏิบัติ แสดง และออกความเห็น ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจ มีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ได้ดี อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลอง

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 5) กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้พบและรู้จักกับปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิด และนำเหตุผลมาอภิปราย เพื่อประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา

3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รู้จักวิพากษ์วิจารณ์และอดทนต่อการพหุวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง คำนึงถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนจากการที่ครูสอนแต่ผู้เดียวมาเป็นการที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนในการสร้างสถานการณ์จำลอง

สุทิน บุญช่วงค์ (2530 : 84 - 87) กล่าวถึงกระบวนการสร้างสถานการณ์จำลองไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจและวิเคราะห์

ก่อนสร้างสถานการณ์จำลองต้องศึกษาและสำรวจจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง ศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อได้พิจารณาและศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว นำมาวิเคราะห์ว่าสถานการณ์นั้น จะมีผลต่อการเรียนรู้อะไร และจะให้ผลเสียอะไร สถานการณ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นใกล้เคียงกับความจริงแค่ไหน เพื่อให้สถานการณ์นั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด

2. ขั้นการกำหนดจุดประสงค์

ในการกำหนดจุดประสงค์นั้นมุ่งให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร เมื่อนักเรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว นักเรียนจะเป็นอย่างไร การสร้างสถานการณ์จำลองก็ต้องสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ -

3. ขั้นการเลือกสถานการณ์

สถานการณ์ที่เป็นจริงและสามารถจำลองมาใช้ในชั้นเรียนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น พิจารณาเลือกและสามารถนำสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะกับการใช้ในชั้นเรียนโดยสถานการณ์จำลองนั้นได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ ตัดสินใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะที่ต้องการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

4. ขั้นการกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง

การกำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ดังนี้

- 4.1 การกำหนดจุดประสงค์ของสถานการณ์จำลอง
- 4.2 กำหนดบทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน
- 4.3 เตรียมข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น เนื้อหา
- 4.4 กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม
- 4.5 ลำดับขั้นของเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจากสถานการณ์
- 4.6 จบสถานการณ์ สรุปอภิปราย

5. ขั้นการสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้และสร้างกฎเกณฑ์

การสร้างและออกแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรม เช่น บัตรคำ รูปภาพ บัตรคำสั่ง เป็นต้น สื่อการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดในกิจกรรม คาราวางเงื่อนไขแต่ละขั้นตอนของการแสดงว่าต้องกำหนดการเล่นตามลำดับเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไร

6. ขั้นการทดลองใช้

เมื่อสร้างสถานการณ์เสร็จแล้ว ควรนำสถานการณ์จำลองนั้น ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่นเพื่อตรวจสอบความพร้อม ด้านวิธีการ ภาษา ตลอดจนการใช้สื่อและเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าควรแก้ไข และปรับปรุงในแง่ใดบ้าง เพื่อให้ได้สถานการณ์จำลองที่สมบูรณ์ และเหมาะสมนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละวัย ได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลอง

สมพงษ์ จิตระดับ (2530 : 76 - 77) กล่าวถึงขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นขั้นที่เริ่มนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักเรียน การเล่าเรื่องสรุปของสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ แนะนำรูปแบบของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น ประสพการณ์ ข้อมูล ความเข้าใจเบื้องต้น การแบ่งกลุ่ม การทำความเข้าใจกับกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ บทบาทของนักเรียนบางคน เป็นต้น

2. ขั้นตอนกิจกรรม ในขั้นนี้นักเรียนจะปฏิบัติตามกิจกรรมที่จะระบุไว้ตามบทบาทที่ได้รับ

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงครูควรนำให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างกฎเกณฑ์กติกา การเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาร่วมกัน

4. ขั้นสรุป ให้นักเรียนเปรียบเทียบเนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง การประยุกต์เชื่อมโยงเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลอง ให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

วิธีเสนอสถานการณ์จำลอง

สภา กิจาทร (2529 : 197) กล่าวถึงการเสนอสถานการณ์จำลองต่อผู้เรียนไว้ดังต่อไปนี้

1. ให้ดูรูปภาพแล้วเล่าเรื่องประกอบ
2. ให้ดูรูปภาพซึ่งเรียงลำดับเหตุการณ์
3. ให้ดูภาพยนตร์หรือภาพสไลด์ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
4. ให้ดูการแสดงบทบาท (Role - Playing)
5. เล่าให้ฟังถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือใช้กรณีตัวอย่าง
6. ให้ดูจากสถานที่ที่ตกแต่ง เหมือนสถานที่จริงและมีการแสดงบทบาทประกอบ

ประโยชน์ของสถานการณ์จำลอง

สถานการณ์จำลองเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าและประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะในการสร้างเสริมทักษะและประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้ (สมพงษ์, จิตระดับ. 2530 : 74 - 75) คือ

1. สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหาต่าง ๆ การรู้จักแหล่งข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหา การค้นพบ การวินิจฉัย และการตัดสินใจ

2. สถานการณ์จำลองช่วยสร้างความเข้าใจในการบูรณาการระบบต่าง ๆ ในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหาทางจริยธรรมได้ รู้จักการสัมพันธ์ความคิด ข้อมูลที่ได้รับ และเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

3. สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเจริญส่วนบุคคลได้ในเรื่องของลักษณะนิสัยที่มีอยู่ เช่น ความรู้สึก ความพึงพอใจ การช่วยเหลือ การทำงานกลุ่ม การอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การปรับตัวกับสังคม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตในสังคมและผู้อื่นอยู่เสมอ

4. สถานการณ์จำลองเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในการแสวงหาข้อเท็จจริง การทดลองกับระบบข้อมูล ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต เปรียบเทียบ ระมัดระวัง ละเอียตรอบคอบในเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ สมบูรณ์ เสนียวงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสถานการณ์จำลองไว้ ดังนี้

1. สถานการณ์จำลองสามารถสร้างอารมณ์และสร้างทัศนคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้

2. สถานการณ์จำลองสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะขีดความสามารถของผู้เรียนและความจำไว้ด้วยกัน คือผู้เรียนจะพัฒนาทั้งความจำ และขีดความสามารถ

3. สถานการณ์จำลองจะจูงใจให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นาน

4. ผู้เรียนจะสามารถเลือกสนองตอบต่อสถานการณ์ทางสังคม ฯลฯ จากสถานการณ์จำลองได้

5. สถานการณ์จำลองจะช่วยปรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

6. สถานการณ์จำลองดึงความสนใจของผู้เรียนไว้ได้ทั้งในการทำแบบฝึกหัด และแม้แต่การเรียนเนื้อหาหลายอย่าง

7. สถานการณ์จำลองสามารถชักจูงผู้เรียนให้เข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้

นอกจากนั้น ครุฑแซงค์ (Cruichank. 1972 : 17 - 19) กล่าวถึงส่วนที่ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองไว้ ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งแสดงออกภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

2. จากการปฏิบัติของผู้เรียนในสถานการณ์จำลองจะสามารถบอกได้ว่า เขาได้นำหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้แค่ไหน อย่างไร

3. เป็นวิธีการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน โดยที่ประสบการณ์นั้น ๆ ไม่อาจมีโดยตรงในขณะศึกษา เช่น การแก้ปัญหาที่ปรากฏในชีวิตจริงในสังคม การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาจึงเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านั้น

4. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบเฉพาะความจริงที่เลือกสรรแล้ว และมีระดับความยากง่าย ความซับซ้อนที่เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองในประเทศไทยนั้น ผลการวิจัยพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการต่าง ๆ ได้ผลดี ดังตัวอย่างผลการวิจัย ต่อไปนี้

ฉีกฤทธิ บุษบา (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการสอนโดยวิธีใช้สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาหน่วยปัญหาโลกปัจจุบันและศึกษาเจตคติและการพัฒนาเจตคติต่อการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีการเรียนการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนการสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลองมีการพัฒนาทัศนคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาหน่วยปัญหาโลกปัจจุบันสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธำรงค์ น่วมศิริ (2527 : 53) ได้ทดลองใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจริยอนุสรณ์ 1 สังกัดกลุ่มโรงเรียนน้ำหมัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าบลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2526 จำนวน 33 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 17 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมได้รับการสอนจริยศึกษาตามแผนการสอน

ของกรมวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็น
สถานการณ์จำลอง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนั้น จันทวิช พันธสุข (2533 : 41) ได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลอง
ที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบึงแดง จังหวัด
มุกดาหาร จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลอง
ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยวิธีปกติ ผลการศึกษาพบว่า
การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีความสนใจในอาชีพอิสระสูงกว่าการสอนแบบ
ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศ

โพสต์มา (Postma. 1974 : 4712 - 4713) ได้ศึกษาผลการทดลองใช้
สถานการณ์จำลองสอนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อความคงทนในการเรียนรู้
และเจตคติต่อการใช้สถานการณ์จำลองของครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน
จำนวน 294 คน เป็นหญิง 158 คน และชาย 136 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 152 คน
กลุ่มควบคุม 142 คน มีครูประจำการเข้าศึกษาในครั้งนี้ 6 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ส่วนทางด้านเจตคติต่อการใช้สถานการณ์จำลองของครูและนักเรียนพบว่า ครูที่เข้าร่วมใน
การศึกษามีความพอใจต่อเทคนิคสถานการณ์จำลอง เห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ที่เปิดโอกาส
ให้กับนักเรียนได้เรียนตามความสามารถของเขาเอง เป็นวิธีที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
ให้ได้แสดงออก ทำให้ผู้เรียนมีความคิดที่แตกฉานในการแก้ปัญหา ส่วนความรู้สึกของนักเรียน
ต่อการใช้สถานการณ์จำลองพบว่า มีเจตคติในทางบวกต่อวิธีสอนนี้ มีความสนใจและเพลิดเพลิน
กับการได้ทำงานร่วมกัน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างกระตือรือร้น และในปี 1977
แอนเดอร์สัน (Andersson. 1977 : 181) ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองในการสอน
เรื่อง "การบิดกวาดบ้าน" กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีใช้
สถานการณ์จำลอง ซึ่งใช้วิธีเสนอสถานการณ์จำลองด้วยการแสดงบทบาทสมมติเพื่อปลูกฝัง

ความเชื่อฟังของนักเรียน ซึ่งทดลองกับนักเรียน จำนวน 91 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการใช้สถานการณ์จำลองด้วยการแสดงบทบาทสมมติ มีความเชื่อฟังเพิ่มขึ้น มากกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการใช้ สถานการณ์จำลองแล้วพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออก โดยมีส่วนร่วม ในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ผู้เรียนมีโอกาสดูอย่างอิสระ นอกจากนั้นการใช้สถานการณ์ จำลองยังมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวิจัยที่ต้องการปลูกฝังคุณธรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำ วิธีการดังกล่าวมาใช้ เพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาว่า วิธีการนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

ความหมายของความเสียสละ

ความเสียสละ เป็นคุณธรรมที่ตรงกับหลักธรรมทางพุทธศาสตร์ในเรื่อง "จาคะ" ซึ่ง ปรากฏอยู่ในหมวดมหาชาดธรรม (สมเด็จพระธีรญาณมุนี. 2528 : 9 - 10) คือ

1. สัจจะ คือ การสัตย์ซื่อต่อกัน
2. ทมะ คือ การรู้จักข่มจิตของตน
3. ขันติ คือ การอดทน
4. จาคะ คือ การสละให้ปันสิ่งของของตนแก่คนที่ควรให้ปัน

นอกจากนี้ พระราชวรมุนี (2525 : 421) กล่าวถึง จาคะ ว่าหมายถึง การให้ ที่แท้จริง ซึ่งเป็นการสละออกไป สละทั้งข้างนอกและข้างใน ข้างนอกสละวัตถุ ข้างใน สละความโลภ ไม่มีความรู้สึกตระหนี่หวงแหน ไม่ปรารถนาผลตอบแทน

ส่วน ปิ่น มุกกันต์ (2515 : 9) ได้กล่าวถึงความเสียสละ ไว้ว่า หมายถึง การตัดสินใจหรือตัดกรรมสิทธิ์ของตน ตัดความยึดถือเสีย ความเสียสละ มี 2 นัย คือสละวัตถุ หมายถึง สละทรัพย์สินสิ่งของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น สละอารมณ์ หมายถึง เป็นคนรู้จัก บ่อยวางอารมณ์ที่เป็นข้าศึกต่อความสงบทางใจ ซึ่งความหมายนี้สอดคล้องกับ พระเทพวิมลโมลี (2518 : 42) ที่เขียนเกี่ยวกับคุณธรรมด้านความเสียสละไว้ว่า "จาคะ" หมายถึง การตัดใจ ไม่ท้วงใยในสิ่งของนั้น และการละทิ้งสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อความจริงใจ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1. เสียสละวัตถุ หมายถึง การเสียสละวัตถุสิ่งของต่าง ๆ

2. การเสียสละอารมณ์ หมายถึง การปลดปล่อยอารมณ์ที่ไม่น่าปรารถนาที่เกิดจากการกระทำล่วงเกินของคนอื่น

ตามพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2518 : 84) ได้บัญญัติไว้ว่าคำว่า "จาคะ" หมายถึง ความมีจิตใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูล สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ไม่คับแคบเห็นแก่ตัว หรืออภัยหนึ่ง คือ สละสิ่งอันเคยชินที่เคยยึดถือไว้ และสิ่งทั้งหลายอันผิดพลาดจากความจริงเสียได้ เริ่มจาก สละอามิส จนถึงสละกิเลส

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 125 - 129) ได้กล่าวว่า ความเสียสละ หมายถึง การที่บุคคลมีใจรู้จักแบ่งปันสิ่งของ ๆ ตนแก่คนที่ควรให้ การให้เป็น การยึดเหนี่ยวน้ำใจ เพราะทำให้ผู้รับได้รับประโยชน์จากของที่ได้รับ การสงเคราะห์และสมานน้ำใจผูกมิตรไมตรีกันให้ยั่งยืน

นอกจากนั้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 791) ได้ให้ความหมายของความเสียสละว่า หมายถึง สละ บริจาค ปลอ่ยวาง ผละออก ละทิ้ง ละวาง (สิ่งที่ต้องการจะรักษาไว้กับตนอยู่เพื่อเห็นแก่ความสุข ความสงบเรียบร้อย หรือพลีบูชา)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความเสียสละ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการให้สิ่งที่ตนยังต้องการรักษาไว้ ไปช่วยเหลือทำประโยชน์เพื่อเห็นแก่ความสุขของบุคคลอื่นหรือสังคม

ประโยชน์ของความเสียสละ

พระเทพวิมลโมลี (25258 : 42 - 44) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความเสียสละไว้ว่า ธรรมดาคนเราที่อยู่ในสังคมจะต้องรู้จักเป็นคนเสียสละในคราวที่ควรเสียสละ จะต้องเป็นคนรู้จักสละให้ปันสิ่งของ ๆ ตนแก่คนที่ควรให้ปัน ซึ่งเป็นการแสดงน้ำใจเพื่อผูกมิตรไมตรี และได้กล่าวถึงการเสียสละอารมณ์ไว้ว่า เป็นการชำระล้างมลทินในจิตใจของเราให้สะอาดปลอดโปร่งแจ่มใส ทำให้เกิดความสุขใจในชีวิตประจำวัน การเสียสละอารมณ์ของหมองใจเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนเราที่ใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับความสับสนวุ่นวายของโลกตลอดเวลา ถ้าเก็บอารมณ์ของไว้มาก ๆ จะทำให้จิตใจเราหม่นมรรรภาพเสียคุณภาพของความเป็นคนดี

นอกจากนี้ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 125) ได้สรุปประโยชน์ของความเสียสละไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคม
2. ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
3. ได้รับไมตรีจิตจากบุคคลอื่น
4. เป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น
5. ทำให้ใจเป็นสุข

พัฒนาการของความเสียสละ

มีนักจิตวิทยาหลายท่านได้อธิบายถึงการเกิดและการพัฒนาความเสียสละแตกต่างกันออกไปซึ่งพอสรุปเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalyst) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้คือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ซึ่งได้อธิบายว่าความเสียสละเกิดจากแรงกระตุ้นของอีโก (Ego) ที่พยายามจะทำความดีเพื่อชดเชยการกระทำที่ไม่ดี (เห็นแก่ตัว) ในวัยเด็ก
2. กลุ่มจิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychologist) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้ คือ เพียเจท์ (Jaysuiya. 1972 : 21 - 39 ; citing Piaget. n.d.) ซึ่งได้อธิบายว่า ความเสียสละเกิดจากการเรียนรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีด (Jaysuiya. 1972 : 21 - 30 ; citing Mead. n.d.) นักจิตวิทยาสาขาเดียวกันได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความเสียสละของบุคคลเป็นผลมาจากที่บุคคลนั้นเคยได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มใจจากบุคคลอื่น จึงทำให้บุคคลนั้นเรียนรู้และเลียนแบบตามที่ตนเคยได้รับมาก่อน อันเป็นผลให้เกิดการเรียนรู้บทบาทของตนเองและผู้อื่น และค่อย ๆ สะสมความเสียสละเพิ่มขึ้นตามลำดับ
3. กลุ่มทฤษฎีการคล้อยตามแบบของสังคม (Social Conformity Theory) นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้ คือ เบร์คowitz และแดเนียล (Berkovitz and Daniels. 1963 : 429 - 436) ซึ่งอธิบายว่า ความเสียสละเกิดจากแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน แต่บุคคลกระทำเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ ไรท์ (Wright. 1982 : 218 - 233) ได้นำทฤษฎีของเลอวิน มาอธิบายเพิ่มเติม ความเสียสละจะเป็นผลมาจากแรงจูงใจสองแรงของบุคคลซึ่งกระตุ้นให้บุคคลสนองความต้องการของตนเองและผู้อื่น ซึ่งเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เมื่อบุคคลนั้น อยู่ในสถานการณ์ที่ต้องช่วยเหลือผู้อื่น แรงจูงใจทั้งสองชนิดดังกล่าวจะปะทะกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าแรงจูงใจที่สนองความต้องการของบุคคลอื่นมากกว่า บุคคลนั้นจะช่วยเหลือผู้อื่น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยาแต่ละกลุ่มอธิบายการเกิดและพัฒนาการความเสียสละแตกต่างกันออกไป กลุ่มจิตวิเคราะห์เชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากแรงกระตุ้นของอีโก (Ego) ส่วนกลุ่มพัฒนาการทางจิตเชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากการเรียนรู้ และกลุ่มคล้อยตามแบบของสังคมเชื่อว่า ความเสียสละเกิดจากแรงจูงใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ

กรองแก้ว สานสนธิ์ (2528 : 44 - 46) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมากเหล็กวิทยา อำเภอมากเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 24 คน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุม ใช้วิธีการให้ข้อเสนอสหุ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของระยะเวลาและจำนวนครั้งในการฝึก

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวแสดงว่า ความเสียสละเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถพัฒนาได้ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลองมาพัฒนาความเสียสละของนักเรียนในระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษานักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นหรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้จะได้นำมาเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานการพัฒนาความเสียสละให้กับนักเรียน อันจะเป็นผลดีต่อตัวเด็ก ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณฺสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า เบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 62 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณฺสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรที่มีความสนใจ แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน ซึ่งวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณฺสรณ์ ปีการศึกษา 2533 จำนวนทั้งหมด 200 คน ตอบแบบสอบถามความเสี่ยง
2. เรียงลำดับคะแนนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามความเสี่ยงจากสูงลงมาต่ำ แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา สอบถามถึงความสนใจและความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง
3. สุ่มนักเรียนที่สนใจเข้ารับการทดลองเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
3. แบบสอบถามความเสี่ยง

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

วิธีดำเนินการสร้าง โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ ความหมายของความเสียสละ และสถานการณ์จำลอง จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย

1.2 เลือกข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน วารสาร นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนชีวิตจริงของผู้ที่มีความเสียสละ แล้วนำมาสร้าง โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

1.3 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนนท์ และ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ตรวจสอบ

1.4 นำสถานการณ์จำลองดังกล่าว ไปทดลองใช้กับนักเรียนในโรงเรียนสุเหร่าคลองใหม่ จำนวน 15 คน แล้วนำมาปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่ใช้จริง การใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียนมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยเล่าเรื่องของสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

นักเรียนแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงให้นักเรียนทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศของการแสดง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป

นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันสรุป

สำหรับโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยและสมาชิกจะพบกันทุกวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 - 16.20 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ

2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง (ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ มีจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่อง เช่นเดียวกับการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยบอกจุดประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ในแต่ละหัวข้อ
- 2.2 แจกเอกสารให้นักเรียนอ่าน
- 2.3 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน
- 2.4 นักเรียนช่วยกันสรุปแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

สำหรับโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยและสมาชิกจะพบกันทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 - 16.20 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง (ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในภาคผนวก)

3. แบบสอบถามความเสียสละ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละ
- 3.2 ให้นิยามปฏิบัติการของความเสียสละ

3.3 สร้างแบบสอบถามความเสียสละโดยปรับปรุงและดัดแปลงมาจากแบบวัดความเสียสละของ บรรทม มณีโชติ (2530 : 94 - 106) และกรองแก้ว สาณสนธิ์ (2529 : 57 - 66) โดยผู้วิจัยปรับปรุงให้ตรงกับบริบทของภาษาไทยให้เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.4 นำแบบสอบถามความเสียสละที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดนันทน์ และรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงและคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้จริง

3.5 นำแบบสอบถามความเสียสละที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพรานฉัตร อําเภอมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 100 คน

3.6 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่า P และ r แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามจำนวน 29 ข้อ ซึ่งมีความยากง่ายตั้งแต่ .47 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 - .44

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder - Richardson 20) ได้ค่า $KR - 20 = .90$

ลักษณะและวิธีตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามความเสียสละมีลักษณะเป็นสถานการณ์ เพื่อศึกษาว่านักเรียนเคยปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้นักเรียนพิจารณาข้อคำถามเป็นข้อ ๆ ซึ่งแต่ละข้อมีคำตอบคือ ก. ข. และ ค. ให้นักเรียนเลือกตอบเพียงข้อเดียว

คำชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แต่ละข้อแล้วคิดว่าถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจทำอย่างไร โดยเลือกคำตอบที่กำหนดให้ คำตอบเหล่านี้ ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. ในแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก. ข. หรือ ค. แล้วทำเครื่องหมาย (X) ให้ตรงกับข้อที่เลือกในกระดาษคำตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

- ให้ 1 คะแนน ในข้อที่มีพฤติกรรมเสียสละ
ให้ 0 คะแนน ในข้อที่มีพฤติกรรมไม่เสียสละ

ตัวอย่างแบบวัดความเสียสละ

การเสียสละกำลังกาย

- 0) หลังจากที่ถูกฝึกซ้อมก็พามาแล้ว น้อยเดินผ่านห้องเรียนของเพื่อน ๆ เพื่อจะไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเตรียมกลับบ้าน เธอพบเพื่อนหญิงคนหนึ่งกำลังยกเก้าอี้ซึ่งหนักและมีอยู่หลายตัวเพื่อกวาดพื้นห้อง เธออยากจะช่วยเพื่อนแต่เธอก็เหนื่อยมาก ถ้านักเรียนเป็นน้อย จะทำอย่างไร

- ก. แวะเข้าไปทักทายเพื่อน
- ข. เข้าไปช่วยเพื่อนยกเก้าอี้
- ค. รีบเดินผ่านไปไม่ให้เพื่อนเห็น

การเสียสละเวลา

0) ขณะที่เกสรนั่งอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบในวันพรุ่งนี้ มุกดาเพื่อนร่วมชั้นได้เข้ามาหาเพื่อขอให้เธอช่วยอธิบายเนื้อหาหลายตอนที่ตนไม่เข้าใจ ซึ่งเธอเองก็กังวลว่าจะอ่านหนังสือไม่ทัน แต่อีกใจหนึ่งก็สงสารเพื่อน ถ้านักเรียนเป็นเกสร จะทำอย่างไร

- ก. อธิบายเนื้อหาให้มุกดาฟัง
- ข. บอกให้มุกดาไปถามครู
- ค. บอกมุกดาว่าถ้าอ่านหนังสือจบแล้วจะอธิบายให้ฟัง

การเสียสละทรัพย์สินของ

0) วิภากับสมใจเป็นเพื่อนนักเรียนห้องเรียนเดียวกัน วิภามีฐานะปานกลางและต้องช่วยพ่อแม่ประหยัดโดยการทอข้าวมาขายรับประทานทุกวัน ส่วนสมใจมีฐานะยากจนมากไม่เคยมีเงิน หรือข้าวต้มมาขายรับประทานเลย และมักเก็บตัวเงียบอยู่ในห้องเรียนคนเดียวทุกวัน ภายหลังวิภาสังเกตเห็นจึงเกิดความสงสารเพื่อนที่ต้องอดอาหารกลางวันทุกวัน แต่เธอเองก็มีข้าวห่อไม่มากนัก ถ้านักเรียนเป็นวิภา จะทำอย่างไร

- ก. แบ่งข้าวห่อของตนให้สมใจรับประทาน
- ข. บอกให้สมใจไปขอทุนอาหารกลางวันกับครู
- ค. ไม่สนใจเพราะสมใจคงเคยชินกับการอดอาหารกลางวันแล้ว

การเสียสละความสุขสบาย

0) อิตานั่งรถประจำทางกลับบ้านหลังเลิกเรียน ซึ่งเป็นช่วงที่รถแน่นมาก อิตาต้องยืนเป็นเวลานานกว่าจะมีที่ว่าง เธอจึงได้นั่งพร้อมกระเป๋านักเรียนที่หนักมาก ขณะนั้นมีเด็กที่เล็กกว่าขึ้นมายืนตรงที่เธอนั่งอยู่ ถ้านักเรียนเป็นอิตา จะทำอย่างไร

- ก. นั่งหันหน้าไปทางอื่น
- ข. รอดูก่อนว่า มีคนอื่นลุกให้เด็กนั่งหรือเปล่า
- ค. ลุกให้เด็กนั่ง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2528 : 77)

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
(R) _E	T _{1E}	X	T _{2E}
(R) _C	T _{1C}	-	T _{2C}

ความหมายของสัญลักษณ์

(R) แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

X แทน การใช้สถานการณ์จำลอง

- แทน การให้ข้อเสนอแนะ

T₁ แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเสียสละ และ
นำคะแนนที่ได้เก็บไว้วิเคราะห์ทางสถิติ

2. ขณะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 ดำเนินการใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มทดลองตามโปรแกรมการใช้
สถานการณ์จำลอง สัปดาห์ละ 2 วัน ทุกวันจันทร์และวันพุธ รวม 14 ครั้ง ะ 50 นาที
โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็นในช่วงเวลา 15.30 - 16.20 น.

2.2 กลุ่มควบคุมได้รับการให้ข้อเสนอแนะตามโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างขึ้น
โดยทำการให้ข้อเสนอแนะในวันอังคารและวันพฤหัสบดี รวม 14 ครั้ง ะ 50 นาที โดยใช้เวลา
หลังเลิกเรียนตอนเย็นในช่วงเวลา 15.30 - 16.20 น.

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเสียสละ
อีกครั้งหนึ่ง

3.2 นำข้อมูลทั้งหมดในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ทาง
สถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบค่าของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้
สถานการณ์จำลอง

2. ทดสอบค่าของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนก่อนและหลังการให้
ข้อเสนอแนะ

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละระหว่างนักเรียนที่ได้รับการใช้
สถานการณ์จำลองกับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2524 : 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความแปรปรวนของคะแนน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2524 : 75)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคน

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าความยากง่าย (Difficulty)(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 136)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบในแต่ละข้อ

R แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้น

N แทน จำนวนผู้ที่เข้าสอบทั้งหมด

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) จากสูตร Point Biserial Correlation (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 138)

$$r_{pb1} = \frac{\bar{X}_p - \bar{X}_q}{S_x} \times \sqrt{pq}$$

เมื่อ r_{pb1} แทน ค่าอำนาจจำแนกจากสูตร

$\bar{X}_p$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ตอบข้อนั้นถูก

$\bar{X}_q$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ตอบข้อนั้นผิด

S_x แทน คะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทั้งฉบับ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบข้อนั้นถูกจากจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด ซึ่งก็คือค่าความยากง่ายของแบบทดสอบรายข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบข้อนั้นผิด หาได้จาก $1 - p$

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเสียสละ โดยใช้สูตร KR-20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 130 - 132)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ
n	แทน จำนวนข้อ
p	แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
q	แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ
S_t	แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความเสียสละ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (ล้าน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
X_1	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
X_2	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความเสี่ยสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง และ
กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2524 : 96)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง

$(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละกลุ่ม
ยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคู่ของคะแนนจากการสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

S² แทน ความแปรปรวนของคะแนน

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ข้อสนเทศ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การใช้สถานการณ์จำลอง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S^2	T
ก่อนทดลอง	15	15.13	4.2666	6.4058**
หลังทดลอง	15	22.73	14.2095	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้นหลัง
การใช้สถานการณ์จำลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้สถานการณ์
จำลองทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น

2. เปรียบเทียบคะแนนความเครียดของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้
ข้อสนเทศ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนความเครียดของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้
ข้อสนเทศ

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S ²	t
ก่อนทดลอง	15	15.00	5.5714	6.7894**
หลังทดลอง	15	19.27	9.9238	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเครียดของนักเรียนกลุ่มควบคุมสูงขึ้น
หลังการให้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การให้ข้อสนเทศทำให้นักเรียนมีความเครียดสูงขึ้น

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S ²	t
กลุ่มทดลอง	15	7.60	21.1143	1.8493*
กลุ่มควบคุม	15	4.27	5.9238	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับข้อเสนอเทศ
3. เปรียบเทียบความเสี่ยสละของนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนที่ได้รับข้อเสนอเทศ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีความเสี่ยสละสูงขึ้นหลัง ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนมีความเสี่ยสละสูงขึ้นหลัง ได้รับข้อเสนอเทศ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสี่ยสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอเทศ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ที่มีคะแนนความเสี่ยสละต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 62 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมพรรยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีความเสี่ยสละต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบสอบถามความเสียสละ
2. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
3. โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการทดลอง

1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณฺสรณ์ ปีการศึกษา 2533 จำนวน 200 คน ตอบแบบสอบถามความเสียสละ เรียงลำดับคะแนนของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามความเสียสละ จากสูงลงมาต่ำ แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 สอบถามถึงความสมัครใจ และความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง สุ่มนักเรียนที่สมัครใจเข้ารับการทดลอง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน และเก็บคะแนนไว้เป็นการทดสอบก่อนการทดลอง
2. ดำเนินการใช้สถานการณ์จำลองกับกลุ่มทดลอง ตามโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง สัปดาห์ละ 2 วัน ทุกวันจันทร์และวันพุธ รวม 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็นในช่วงเวลา 15.30 - 16.20 น. ระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2534 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2534 และดำเนินการให้ข้อเสนอแนะกับกลุ่มควบคุมตามโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะที่มีเนื้อเรื่องเช่นเดียวกับโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง สัปดาห์ละ 2 วัน ทุกวันอังคารและพฤหัสบดี รวม 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็นในช่วงเวลา 15.30 - 16.20 น. ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2534 ถึงวันที่ 11 เมษายน 2534
3. หลังจากสิ้นสุดการทดลองตามโปรแกรมของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเสียสละชุดเดิมอีกครั้ง เป็นการทดสอบหลังการทดลอง
4. นำคะแนนทั้งหมดในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้ t-test แบบ Dependent
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Independent

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะมีความเสียสละสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรณูสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ความเสียสละภายในกลุ่ม

1.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการทดลอง โดยใช้สถานการณ์จำลองนั้น มีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า "นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง" ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทวิช พันธุ์สุข (2533 : 42) ซึ่งได้ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบึงแดง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 20 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้

สถานการณ์จำลอง มีความสนใจในอาชีพอิสระสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาร์นส์ น่วมศิริ (2527 : 53) ที่ได้ทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน ผลการทดลอง พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสถานการณ์จำลอง มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คึกฤทธิ์ บุขบา (2526 : บทคัดย่อ) ที่ได้เปรียบเทียบการใช้สถานการณ์จำลองและไม่ใช้สถานการณ์จำลองในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีการพัฒนาเจตคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีการพัฒนาเจตคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีการพัฒนาเจตคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีการพัฒนาเจตคติต่อการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเสียสละสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีปฏิบัติตนต่อสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพที่เขาจะประสบจริงในปัจจุบันหรืออนาคตโดยมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาท มีโอกาสคิดอย่างอิสระ ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำไปปฏิบัติในสภาพจริง รู้จักการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และสามารถนำการแก้ปัญหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 นักเรียนกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะ มีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่กล่าวว่า "นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นหลังจากที่ได้รับข้อเสนอแนะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรองแก้ว สาธุสนธิ์ (2529 : 39) ซึ่งได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน ผลการทดลองปรากฏว่าการให้ข้อเสนอแนะสามารถพัฒนาความเสียสละของนักเรียนได้ดีขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลาวัณย์ มหัทธนะรัตน์ (2529 : 54) ที่ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนานิสัยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีศักดิ์สุวรณวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับ

ข้อสนเทศมีการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสามารถคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา เลิศธีระวัฒน์ (2533 : 69) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ บทบาทสมมติที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการทดลองปรากฏว่า การให้ข้อสนเทศทำให้นักเรียนมีการพึ่งตนเองสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การให้ข้อสนเทศเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่ยังไม่ทราบ หรือยังไม่เข้าใจชัดเจน นักเรียนมีโอกาสดึกษาคด้วยตนเองและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ดังที่ ซาสเซ (Sasse. 1975 : 136) กล่าวว่า การให้ข้อสนเทศจะทำให้บุคคลเกิดความคิด ความรู้มากยิ่งขึ้น และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2521 : 114) ที่กล่าวว่า การให้ข้อสนเทศจะช่วยพัฒนาให้แต่ละบุคคลมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเอง การให้ข้อสนเทศจึงเป็นการจูงใจให้นักเรียนกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ และข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่มักเกิดขึ้นได้จริงกับนักเรียนหรือบุคคลใกล้เคียงกับนักเรียน ทำให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลอย่างแท้จริง ดังนั้นการให้ข้อสนเทศซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันซึ่งเกิดขึ้นจริงที่นักเรียนมักพบเสมอ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิม

2. ความเสียสละระหว่างกลุ่ม

ภายหลังการทดลองพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อสนเทศสามารถทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบความเสียสละระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแล้วพบว่า การใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีความเสียสละสูงกว่าการให้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศ" เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัย ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษาเฉพาะ การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยการทดลองใช้สถานการณ์จำลองกับการให้ข้อสนเทศ

คงมีแต่งานวิจัยที่ใช้วิธีการใกล้เคียงกับการใช้สถานการณ์จำลอง ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรมกลุ่ม เพราะกิจกรรมทั้งสองต่างก็เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ได้เรียนรู้จากการกระทำ ได้สัมผัสประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริง เช่นเดียวกับการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson, 1979 : 181) ที่ได้ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองในการสอนเรื่อง "การบัดควาดบ้าน" กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 91 คน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยวิธีใช้สถานการณ์จำลองด้วยการแสดงบทบาททำให้นักเรียนมีความเชื่อฟังเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การแสดงบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัจจิรา บัวคำภา (2525 : 53) ที่ได้ศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนด้วยการไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรองแก้ว สาธุสนธิ์ (2529 : 46) ซึ่งได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวาทะเหล็ก จังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่สามารถพัฒนาความเสียสละของนักเรียนได้สูงกว่าการให้ข้อเสนอแนะ ถึงแม้กลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะจะมีพฤติกรรมความเสียสละสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับข้อเสนอแนะ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมความเสียสละทั้งสองกลุ่มพบว่ากลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้เพราะสถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนานและเห็นประโยชน์อย่างแท้จริง และการที่นักเรียนได้แสดงออกด้วยตนเอง โดยช่วยกันทำงานเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนซาบซึ้งและประทับใจในสถานการณ์นั้นมากกว่าการให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นเพียงการให้นักเรียนได้เรียนรู้และศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แต่ไม่มีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลองมีความเสียสละสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ การใช้สถานการณ์จำลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ในระยะแรกนักเรียนยังไม่กล้าที่จะออกมาแสดงบทบาทต่าง ๆ กล่าวคือ เมื่อผู้วิจัยขออาสาสมัครในการแสดง นักเรียนต่างมองหน้ากันไปมา ผู้วิจัยจึงเปิดโอกาสให้นักเรียนตกลงกันว่าใครจะเข้าร่วมกิจกรรมในที่สุดก็ได้ผู้อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามต้องการ แต่เมื่อทดลองไปได้ระยะหนึ่งปรากฏว่านักเรียนกระตือรือร้นที่จะออกมาแสดง บรรยายกาสะจึงดูสนุกสนานเป็นกันเอง ทุกคนกล้าแสดงออก และคนที่ไม่ได้แสดง ก็ตั้งใจดูเพื่อนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง สำหรับการเตรียมตัวก่อนการแสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนเตรียมตัวประมาณ 15 นาที โดยให้ผู้แสดงอ่านบทของตนเองและให้ลองทำท่าทางก่อนการแสดงจริง ในช่วงของการวิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์จำลอง นักเรียนต่างช่วยกันแสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนกลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะนั้น จะมีความกระตือรือร้นในช่วงแรก ๆ เท่านั้น แต่ในระยะต่อมา นักเรียนมีความกระตือรือร้นลดน้อยลง ซึ่งจะเห็นได้จากความตั้งใจในการอ่านลดน้อยลง อาจเนื่องมาจากการได้รับข้อเสนอแนะเป็นวิธีการที่ไม่น่าตื่นเต้น เพราะไม่มีการแสดง จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนลดความกระตือรือร้นลง แม้ว่าเนื้อหาที่จัดให้จะไม่แตกต่างจากโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองก็ตาม สภาพดังกล่าวจึงส่งผลให้การเข้าร่วมโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเสียสละได้ดีกว่าการได้รับข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาความเสียสละของนักเรียนได้ จึงเป็นแนวทางสำหรับ ครู ครูแนะแนว และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลอง ไปพัฒนาความเสียสละของนักเรียน

1.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองแก่ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อให้รู้จักนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความเสียสละ และพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรนำการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเครียด ไปดัดแปลงเพื่อทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ บ้าง เพื่อที่จะได้พัฒนาความเครียดในทุกๆระดับชั้น อันจะทำให้ นักเรียนมีจริยธรรมด้านความเครียดสูงขึ้น ซึ่งทำให้บรรยากาศการปรับตัวของการอยู่ร่วมกันในสังคมทั้งในและนอกโรงเรียนดีขึ้น

2.2 ควรทดลองใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาความเครียดกับนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน หรือตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การตัดสินใจแก้ปัญหา และพฤติกรรมประชาธิปไตย เป็นต้น

2.3 ควรทดลองใช้วิธีการอื่น เช่น เทคนิคแม่แบบ วิดีทัศน์ เป็นต้น ว่าสามารถพัฒนาความเครียดได้บ้างหรือไม่ นอกจากการใช้สถานการณ์จำลอง

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว สานุสนธิ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนวชิรวิทย์วิทยา จังหวัดสระบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ✓ กองงานพระธรรมทูต. พระราชดำรัสเรื่องคุณธรรม 4 ประการ คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี
เรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2527.
- ✓ กองแก้ว เจริญอักษร. "การจัดการเรียนการสอนจริยศึกษาให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์,"
ครุศาสตร์. 9(2) : 36 - 53 ; มีนาคม - เมษายน 2522.
- ✓ กาญจนา เลิศธีระวิวัฒน์. ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการหัดตนเองของนักเรียนชั้นประถม
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- "การปลูกฝังจริยธรรมและวัฒนธรรมให้แก่เด็ก," สามัญศึกษา. 12 : 69 ; ธันวาคม 2522.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. "แนวการพัฒนาจริยธรรมไทย," แนวการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับ
จริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองการฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และทักษะในการ
สวมบทบาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- คึกฤทธิ์ บุขบา. ผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและวิธีสอนไม่ใช้สถานการณ์จำลอง
วิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- จันทวิช พันธุ์สุข. ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจในอาชีพอิสระของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบึงแดง จังหวัดมุกดาหาร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ฉวีวรรณ กีนาวงศ์. การแสดงละครสำหรับครู. พิชญโลก : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2520.

ชาเลื่อง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

ดวงเดือน พันธมนาวิน. การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย,
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

_____. "ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมให้กับนักเรียน," จุลสารฉบับที่ 4 สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ทวีป อภิสิทธิ์. "การสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กในแนวปฏิบัติ," ประชากรศึกษา.
40(1) : ตุลาคม 2532.

ทศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ . กลุ่มสัมพันธ์ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ :
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

เทพวิมลโมลี, พระ. "ศาสนากับความมั่นคง," จิตวิทยาความมั่นคง. 1 : 26 - 45,
2528.

ธำรงค์ น่วมศิริ. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา
เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ธีรญาณมณี, สมเด็จพระ. แนะแนวการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการและการปฏิบัติตามค่านิยม
5 ประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.

ปรีชา วินโคโต. "แนวคิดในการสร้างเสริมจริยธรรม," การศึกษานอกโรงเรียน.
21(118) : 10 - 13 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.

ปัญญา นันทภิกขุ. เดือนใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา, 2507.

ปิ่น มุกพันต์. "ธรรมของชาวราส," เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูสอนจริยศึกษา.
กรุงเทพฯ : 2515. อัดสำเนา.

แปลก สนธิรักษ์. เพื่อนนักศึกษาพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : บรรณาการ, 2500.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย, 2518.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. ราชบัณฑิตยสถาน, 2526.

ราชวรมณี, พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : คณะธรรมจริยธรรม, 2525.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
วัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.

ลาวัญย์ มหาทุมะรัตน์. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการศาสนา. คู่มือครูสอนจริยศึกษาชั้น ป.5 - ป.6.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง เล่ม 11. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2515.

_____. ศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

_____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.

ศึกษาธิการ, กระทรวง ศึกษานโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา.

คู่มือการสอนจริยศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524.

สกล เทียงแท้. ผลการใช้อธิปไตยกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- สนธยา ฉัตรมาศ. "จริยธรรมในระดับประถมศึกษา พฤติกรรมที่ต้องการและการปลูกฝัง," ประชาศึกษา. 39(1) : 27 - 29 ; มิถุนายน 2532.
- สมพงษ์ จิตระดับ. กระบวนการสอนจริยศึกษา. เอกสารคำสอนวิชาพฤติกรรมการสอน ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,, 2522.
- _____. "การสอนจริยศึกษาด้วยสถานการณ์จำลอง," ประชาศึกษา. 24(6) : 15-21 ; มีนาคม 2522.
- สัมพันธ์ ทองสมัคร. "แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เยาวชน," การศึกษา นอกโรงเรียน. 21(118) ; 28 - 35 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.
- สาโรช บัวศรี. "จริยธรรมในสังคมไทย," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- สำเร็จ เวชสุนทร. "กิจกรรมสถานการณ์จำลองในวิทยาลัยครู," ครูปริทัศน์. 5(2) : 18 - 22 ; ธันวาคม 2533.
- สิริวรรณ สุวรรณภา. "แนวโน้มของสังคมศึกษาในปัจจุบัน," ครูปริทัศน์. 5(5) : 68 - 71 ; พฤษภาคม 2533.
- สุจิตรา บัวคำภา. การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริชญานีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สุทิน บุญชูวงศ์. หลักการสอนตรงตามหลักสูตร สภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2530. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530.
- สุภา กิจจาทร. "การใช้สถานการณ์จำลอง," เอกสารประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอน แบบจุลภาค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2519.
- อัฐชลี แจ่มเจริญ. "สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน," มิตรครู. 21(9) : 5 - 9 พฤษภาคม 2522.
- อาทิตย์ (นามแฝง). "เอกลักษณ์ไทย," ก้านนุ่นผู้เฒ่าบ้าน. 36(4) : 37 - 40 ; เมษายน 2528.
- อานนท์ อาภาภิรมย์. มนุษย์กับสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บำรุงนุกุลกิจ, 2515.

อาภา หนัดช่าง. แนวคิดการสร้างจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,

2531.

Anderson, Roberta T. "CHARGE...A Simulation Game Designed to teach Group Member Role Prospective Teacher...FOUND TO BE EFFECTIVE," Resources in Education (ERIC). 12 : 181; July, 1977.

Beck, Isabel H. and Bruce Monroe. "Some Dimension of Simulation, Student Cognitive Retention and Pupil Teach Effective Perception," Dissertation Abstracts International. 4713 - A; February, 1974.

Berkowitz, L. Advances. in Experimental Social Psychology. New York, Academic Press, Vol.1, 1964.

Cruichshank, D. "Nation of Simulation and Games : A Preliminary Inquiry," Education Technology. July, 1972.

Postma, Charles Henry. "Simulation in High School Social Studies : Students Cognitive Retention and Pupil Teacher Affective Perceptions," Dissertation Abstracts International. 34(8) : 4712 - 4713-A; February. 1974.

Sasse, Connine B. Person to Person. Chas A. Bennett Co. Inc., 1975.

Schultz, Landall L. Simulation in Social and Administrative Science. Englewood Cliffs : Prentice - Hall, Inc., 1972.

Taylor, John L. and Rex Walford. Simulation in the Classroom. Middlesex, England : Penguinbooks, Inc., 1974.

Wright, B. "Altruism in Children and the Percieved Conduct of others," Journal of Abnormal and Social Psychology. 37 : 218-233; 1942.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

**ตารางสรุปโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความสียสละ
โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอ ทศ เพื่อพัฒนาความสียสละ**

ตาราง ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ครั้งที่	กลุ่มทดลอง วัน เดือน ปี เวลา	กลุ่มควบคุม วัน เดือน ปี เวลา	หมายเหตุ
1	วันจันทร์ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	ใช้เวลาในการทดลอง ทั้งหมด 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดย ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ด้วยตนเองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2	วันพุธ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
3	วันจันทร์ วันที่ 4 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 5 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
4	วันพุธ วันที่ 6 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 7 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
5	วันจันทร์ วันที่ 11 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 12 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
6	วันพุธ วันที่ 13 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 14 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	

ครั้งที่	กลุ่มทดลอง วัน เดือน ปี เวลา	กลุ่มควบคุม วัน เดือน ปี เวลา	หมายเหตุ
7	วันจันทร์ วันที่ 18 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 19 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
8	วันพุธ วันที่ 20 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 21 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
9	วันจันทร์ วันที่ 25 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 26 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
10	วันพุธ วันที่ 27 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 28 มีนาคม 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
11	วันจันทร์ วันที่ 1 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 2 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
12	วันพุธ วันที่ 3 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 4 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	

ครั้งที่	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	หมายเหตุ
13	วันจันทร์ วันที่ 8 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันอังคาร วันที่ 9 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	
14	วันพุธ วันที่ 10 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	วันพฤหัสบดี วันที่ 11 เมษายน 2534 เวลา 15.30-16.20 น.	

ตาราง สรุปโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	เกมส์ัมพันธ์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการใช้สถานการณ์จำลองจุดมุ่งหมายของการแสดงบทบาท หน้าที่ ของนักเรียนตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา ครั้งและสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของวิธีการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละ	1. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่มซึ่งกิจกรรมนี้ชื่อว่า "เกมส์ัมพันธ์" โดยมีวิธีการเล่น ดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยและสมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง 1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกมว่าภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนรีบไปหาความรู้จักกับเพื่อน ๆ โดยให้ซักถามกันในเรื่องที่กำหนดต่อไปนี้คือ ชื่อ-สกุล อายุ ชื่อเล่น และกีฬาที่ชอบ และให้นักเรียนพยายามจำข้อมูลของเพื่อนแต่ละคนให้แม่นยำที่สุด

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				1.3 เปิดโอกาสให้สมาชิก ซักถามวิธีการเล่น จนเข้าใจจากนั้น เริ่มเล่นเกม 1.4 ให้สมาชิกแต่ละคน แนะนำเพื่อนที่ตนจำ ได้แม่นยำที่สุด คนละ 1 คน โดยไม่ให้ ซ้ำกัน 1.5 ผู้วิจัยสนทนากับ สมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความ เป็นกันเองมากขึ้น 2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมี ความอบอุ่นเป็นกันเองและ ทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัย ชี้แจงจุดมุ่งหมายและ วิธีการดำเนินการของ การใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทและหน้าที่ของ นักเรียนในการเข้าร่วม กิจกรรม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	การ เสียสละ ร่างกาย	มาช่วยกัน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักให้เกียรติและ ยกย่องผู้เสียสละร่างกาย	3. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของ โปรแกรม การใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาความเสียสละ 4. สันทนาซักถามและแจก ตาราง วัน เวลา สถานที่ในการเข้าร่วม กิจกรรมให้กับนักเรียน ในการใช้สถานการณ์จำลอง ครั้งที่ 2 - 13 มีวิธี ดำเนินการเป็นขั้นตอนทุกครั้ง ดังนี้ 1. <u>ขั้นเตรียม</u> ผู้วิจัยเล่าเรื่องสถานการณ์ จำลองที่นำมาใช้ บอก วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียน และผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท 2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> นักเรียนแสดงบทบาท ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่ เตรียมไว้ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				3. <u>ขั้นวิเคราะห์และ</u> <u>อภิปรายผล</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการ และ บรรยากาศของการแสดง 4. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน สรุปสาระและข้อคิดที่ได้จาก สถานการณ์จำลอง
3	การเสียสละ ร่างกาย	อภิศร้างกาย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทาง ประพฤติ ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึงการเสียสละ ร่างกายของตน เพื่อผู้อื่นและ สังคม	
4	การเสียสละ ร่างกาย	หัวใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละร่างกายของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	
5	การเสียสละ เวลา	ช่วยเหลือคน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก ให้เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละเวลา	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
6	การเสียสละเวลา	มิตรน้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติและได้แสดงออกถึงการเสียสละเวลาของตนเพื่อผู้อื่นและสังคม	
7	การเสียสละเวลา	กำลังใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติและได้แสดงออกถึงการเสียสละเวลาของตนเพื่อผู้อื่นและสังคม	
8	การเสียสละทรัพย์สิน	ให้กันนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักให้เกียรติและยกย่องผู้เสียสละทรัพย์สิน	
9	การเสียสละสิ่งของ	แบ่งกันหน่อย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติและได้แสดงออกถึงการเสียสละสิ่งของของตนเพื่อบุคคลอื่นและสังคม	
10	การเสียสละสิ่งของ	สุขใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติและได้แสดงออกถึงการเสียสละสิ่งของของตนเพื่อบุคคลอื่นและสังคม	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
11	การเสียสละ ความ สุขสบาย	สละสัณนิท	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักให้ เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละความสุขสบาย	
12	การเสียสละ ความ สุขสบาย	จิตแจ่มใส	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและได้แสดงออกถึง การเสียสละความสุขสบาย ของตนเพื่อบุคคลอื่นและ สังคม	
13	การเสียสละ ความ สุขสบาย	ให้เธอก่อน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและได้แสดงออกถึง การเสียสละความสุขสบาย ของตนเพื่อบุคคลอื่นและ สังคม	
14	ปัจฉิมนิเทศ	ความ เสียสละ ของฉัน	1. เพื่อเปิดโอกาสให้ ให้นักเรียนแสดง ความรู้สึกของตนที่มีต่อ ความเสียสละ 2. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการใช้สถานการณ์ จำลอง	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมา กล่าวถึง "ความเสียสละ ของฉัน" โดยกำหนดให้ พูดคนละ 2 นาที 2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกัน อภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้ เรียนรู้จากการใช้ สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				3. ให้ตัวแทนของทั้งสองกลุ่ม ออกมารายงานผลการสรุป ให้สมาชิกทุกคนทราบ โดย ผู้วิจัยช่วยเพิ่มเติมจนเป็นที่ พอใจของทุกคน 4. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

หมายเหตุ

1. การทดลองแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที
2. การประเมินผล ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ
 - 2.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรม
 - 2.2 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนา ชักถามเกี่ยวกับเรื่อง
การใช้สถานการณ์จำลองและ โปรแกรมการพัฒนาความเสียสละ
3. การประเมินผล ครั้งที่ 2 - 13
 - 3.1 สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
 - 3.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป
4. การประเมินผล ครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ
 - 4.1 สังเกตจากการออกมาพูดหน้าชั้น
 - 4.2 สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการสรุปของนักเรียน

ตาราง สรุปโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความเสถียร

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	เกมส์สัมพันธ์	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีดำเนินการให้ข้อเสนอแนะ และบทบาทหน้าที่ของนักเรียนตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของวิธีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาความเสถียร	1. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่มซึ่งกิจกรรมนี้มีชื่อว่า "เกมส์สัมพันธ์" โดยมีวิธีการเล่นดังนี้ 1.1 ผู้วิจัยและสมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง 1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกมว่าภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนรีบไปหาความรู้จักกับเพื่อน ๆ โดยให้ซักถามกันในเรื่องที่กำหนดต่อไปนี้ คือ ชื่อ-สกุล อายุ ชื่อเล่น และกีฬาที่ชอบ และให้นักเรียนพยายามจำข้อมูลของเพื่อนแต่ละคนให้แม่นยำที่สุด

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				1.3 เปิดโอกาสให้สมาชิก ซักถามวิธีเล่น จนเข้าใจ จากนั้น เริ่มเล่นเกม 1.4 ให้สมาชิกแต่ละคน แนะนำเพื่อนที่ตน จำได้แม่นยำที่สุด 1 คน โดยไม่ให้ ซ้ำกัน 1.5 ผู้วิจัยสนทนากับ สมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้ เกิดความ เป็นกันเองมากขึ้น 2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมี ความอบอุ่นเป็นกันเอง และทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการของ การให้ข้อเสนอแนะ บทบาท หน้าที่ของ นักเรียนในการเข้าร่วม กิจกรรม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	การเสียสละ แรงกาย	มาช่วยกัน	เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนรู้จักให้ เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละแรงกาย	3. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของ โปรแกรม การให้ข้อสนเทศเพื่อพัฒนา ความเสียสละ 4. สนทนา ชักถามและแจก ตารางวัน เวลา สถานที่ ในการเข้าร่วมกิจกรรม ให้กับนักเรียน ในการให้ข้อสนเทศครั้งที่ 2-13 มีวิธีดำเนินการเป็น ขั้นตอนทุกครั้งดังนี้ 1. ผู้วิจัยบอกจุดประสงค์ที่ จะให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ในแต่ละหัวข้อชื่อเรื่อง 2. แจกเอกสารให้นักเรียน อ่าน 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ นักเรียนซักถามจากเรื่องที่ อ่าน 4. นักเรียนช่วยกันสรุป ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
3	การเสียสละ ร่างกาย	อุทิศ ร่างกาย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติด ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละร่างกาย ของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	
4	การเสียสละ ร่างกาย	น้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติด ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละร่างกาย ของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	
5	การเสียสละ เวลา	ช่วยเพื่อนคิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักให้เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละเวลา	
6	การเสียสละ เวลา	มิตรน้ำใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติด ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละเวลาของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	
7	การเสียสละ เวลา	กำลังใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติด ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละเวลาของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
8	การเสียสละ ทรัพย์	ให้กันนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักให้ เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละทรัพย์	
9	การเสียสละ สิ่งของ	แบ่งกันหน่อย	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละสิ่งของของตน เพื่อบุคคลอื่นและสังคม	
10	การเสียสละ สิ่งของ	สุขใจ	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละสิ่งของของตน เพื่อบุคคลอื่นและสังคม	
11	การเสียสละ ความ สุขสบาย	สละสักนิด	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักให้ เกียรติและยกย่อง ผู้เสียสละความสุขสบาย	
12	การเสียสละ ความ สุขสบาย	จิตแจ่มใส	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติ ปฏิบัติและ ได้แสดงออกถึง การเสียสละความสุขสบาย ของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
13	การเสียสละ ความ สุขสบาย	ให้เธอก่อน	เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน ได้ทราบแนวทางประพฤติด ปฏิบัติและได้แสดงออกถึง การเสียสละความสุขสบาย ของตนเพื่อบุคคลอื่นและ สังคม	
14	ปัจฉิมนิเทศ	ความ เสียสละ ของฉันท	1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ รู้สึกของตนที่มีต่อ ความเสียสละ 2. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการได้รับ ข้อสนเทศ	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมา กล่าวถึง "ความเสียสละ ของฉันท" โดยกำหนดให้พูด คนละ 2 นาที 2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออก 2 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกัน อภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้ เรียนรู้จากการได้รับ ข้อสนเทศ 3. ให้ตัวแทนของทั้ง 2 กลุ่ม ออกมารายงานผลการสรุป ให้สมาชิกทุกคนทราบโดย ผู้วิจัยช่วยเพิ่มเติมจนเป็นที่ พอใจของทุกคน 4. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

หมายเหตุ

1. การทดลองแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที
2. การประเมินผล ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ
 - 2.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรม
 - 2.2 สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนา ซักถามเกี่ยวกับ
เรื่องการให้ข้อเสนอแนะและโปรแกรมการพัฒนาความเสียสละ
3. การประเมินผล ครั้งที่ 2 - 13
 - 3.1 สังเกตจากความสนใจในการอ่านข้อเสนอแนะของนักเรียน
 - 3.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป
4. การประเมินผล ครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ
 - 4.1 สังเกตจากการออกมาพูดหน้าชั้น
 - 4.2 สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีดำเนินการใช้สถานการณ์จำลอง จุดมุ่งหมาย บทบาทหน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการร่วมกิจกรรม
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของวิธีการใช้สถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาความเสียสละ

วิธีดำเนินการ

1. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่มซึ่งกิจกรรมนี้มีชื่อว่า "เกมสัมพันธ์" โดยวิธีการเล่น ดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยและสมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง
 - 1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกมว่าภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนทำความรู้จักกับเพื่อน ๆ โดยให้ซักถามในเรื่องต่อไปนี้ คือ ชื่อ-สกุล อายุ ชื่อเล่น และกีฬาที่ชอบ และให้นักเรียนพยายามจำข้อมูลของเพื่อนแต่ละคนให้ได้มากที่สุด
 - 1.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามวิธีเล่นจนเข้าใจ
 - 1.4 เริ่มเล่นเกม ให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนจำได้แม่นยำที่สุดคนละ 1 คน โดยไม่ให้ซ้ำกัน
 - 1.5 ผู้วิจัยสนทนากับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น
2. เมื่อบรรยากาศในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเองและทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการของการใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทและหน้าที่ของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

3. ผู้วิจัยอธิบายจุดมุ่งหมายของ โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนา
ความเสี่ยสละ

4. ผู้วิจัยแจกตารางวัน เวลา สถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียน

ประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนา ชักถาม เกี่ยวกับเรื่องการใช้
สถานการณ์จำลอง และ โปรแกรมการพัฒนาความเสี่ยสละ

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 1 บรูนิเทศ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองภายในกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการให้ข้อเสนอแนะ บทบาทและหน้าที่ของนักเรียน ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของวิธีการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาความเสียสละ

วิธีดำเนินการ

1. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่มซึ่งกิจกรรมนี้มีชื่อว่า "เกมสัมพันธ์" โดยมีวิธีการเล่น ดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยและสมาชิกทุกคนในกลุ่มแนะนำตนเอง
 - 1.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกมว่าภายในเวลา 5 นาที ให้นักเรียนไปทำความรู้จักกับเพื่อน ๆ โดยให้ซักถามกันในเรื่องต่อไปนี้ คือ ชื่อ-สกุล อายุ ชื่อเล่น กีฬาที่ชอบ และให้นักเรียนพยายามจำข้อมูลของเพื่อนแต่ละคนให้ได้มากที่สุด
 - 1.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามวิธีเล่นจนเข้าใจ
 - 1.4 เริ่มเล่นเกม ให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำเพื่อนที่ตนจำได้แม่นยำที่สุด 1 คน โดยไม่ให้ซ้ำกัน
 - 1.5 ผู้วิจัยสนทนากับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเป็นกันเองมากขึ้น
2. เมื่อบรรยากาศภายในกลุ่มมีความอบอุ่นเป็นกันเองและทุกคนรู้จักกันดีแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการของการให้ข้อเสนอแนะ บทบาท หน้าที่ของนักเรียนในการร่วมกิจกรรม
3. ผู้วิจัยอธิบายจุดมุ่งหมายของโปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาความเสียสละ
4. ผู้วิจัยแจกตารางวัน เวลา สถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม

ประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจที่นักเรียนมีต่อกิจกรรม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนา ชักถามเกี่ยวกับเรื่องการให้

ข้อเสนอแนะและโปรแกรมการพัฒนาความเสียสละ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้ข้อสนเทศ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 2 การเสียสละร่างกาย "มาช่วยกัน"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกการเสียสละร่างกายให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อนผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักยกย่องและให้เกียรติผู้เสียสละร่างกาย

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "มาช่วยกัน"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละ 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "มาช่วยกัน" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสาร สถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "มาช่วยกัน" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนต้องอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับรัตนา นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร 7.2 ถ้านักเรียนทุกคนมีลักษณะเช่นเดียวกับเพื่อนหลาย ๆ คนของรัตนา โรงเรียนจะมีสภาพอย่างไร	1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละ 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "มาช่วยกัน" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "มาช่วยกัน" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
7.3 การกระทำของรัตนาเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.4 ถ้าโรงเรียนมีนักเรียนที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับรัตนาทั้งหมดจะเกิดผล อย่างไร 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิด ที่ได้จากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "มาช่วยกัน" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง มาช่วยกัน

ฉากที่ 1 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหินขาว

บรรยาย ครูใหญ่กำลังประชุมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนช่วยกันทำ ในงานกิจกรรมวันแม่ที่จะถึงในวันพรุ่งนี้ รัตนาเป็นนักเรียนคนหนึ่งที่จะต้องทำหน้าที่ดังกล่าว หลังจากเลิกประชุมทุกคนรีบกลับบ้านเพื่อเตรียมตัวมาร่วมงานในวันรุ่งขึ้น

ฉากที่ 2 งานกิจกรรมวันแม่

บรรยาย รัตนามาถึงโรงเรียนแต่เช้า เธอช่วยครูรสร้าจัดดอกไม้จนเสร็จ แล้วจึงรีบออกไปปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ร่วมกับเพื่อน ๆ นักเรียนทุกคนต่างตั้งใจทำงานในหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด จนกระทั่งงานเลิกพวกเขาก็ช่วยกันยกโต๊ะและเก้าอี้กลับไปจัดไว้ที่ห้องเรียนตามเดิม

เพื่อน ๆ "โอ๊ย! เสร็จสักที เหนื่อยจังเลย"

มะลิ "เราก็ก็น้อย กลับบ้านกันเถอะ"

บรรยาย เมื่อเด็กนักเรียนทั้งหมดเดินทางมาทางสนามหน้าบริเวณโรงเรียนเขาพบว่าที่สนามมีเศษกระดาษ และถุงพลาสติกหล่นเกลื่อนกลาดอยู่เต็มไปหมด

รัตนา "ดูที่สนามสิ มีเศษกระดาษเต็มเลย ไปช่วยกันเก็บก่อนเถอะ"

เพื่อน ๆ "ไม่เอาหรอก เดี๋ยวการโรงก็มาทำหน้าที่ของเขาเองแหละ กลับบ้านดีกว่า"

บรรยาย เพื่อนส่วนมากพากันเดินจากไป โดยไม่สนใจที่จะทำตามที่รัตนาชักชวนคงเหลือแต่ มะลิที่ยังคงยืนอยู่

รัตนา "มะลิช่วยกันเก็บเศษขยะก่อนนะ"

มะลิ "ก็ได้ นี่ถ้าฉันไม่ได้เดินกลับบ้านทางเดียวกับเธอ ฉันจะไม่ช่วยหรอกนะ ไม่ใช่หน้าที่ของเราสักหน่อย"

รัตนา "ขอใจจะ ที่อยู่เป็นเพื่อน"

มะลิ "เธอไปเอาง่ายๆมาใส่ซิ"

บรรยาย ทั้งสองช่วยกันเก็บเศษขยะแถวนั้นจนหมดแล้วจึงกลับบ้าน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 3 การเสียสละร่างกาย "อุทิศร่างกาย"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือก เสียสละร่างกายให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติ เกี่ยวกับการเสียสละร่างกายของตนเพื่อผู้อื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงเหตุการณ์การเสียสละร่างกาย 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "อุทิศร่างกาย" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "อุทิศร่างกาย" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน และให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 การกระทำของจุฑามาศ เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 ถ้านักเรียนเป็นจุฑามาศนักเรียนจะรู้สึกอย่างไรที่ต้องมาช่วยครูทำงานห้องสมุด	1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงเหตุการณ์การเสียสละร่างกายของสมาชิก 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "อุทิศร่างกาย" 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "อุทิศร่างกาย" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "อุทิศร่างกาย" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง อภิศรกาย

บรรยาย พ่อ แม่ของจุฑามาศ มีอาชีพทำไร่อยู่บนเขา เธอและพี่ชายพักอยู่กับยายซึ่งแก่มาแล้ว และหลานเล็ก ๆ อีก 1 คน เธอต้องทำหน้าที่ทุกอย่างในบ้าน ตั้งแต่หุงข้าว ทำกับข้าว ซักผ้า รีดผ้า ดูแลหลานในวันหยุดเรียน เวลาที่เธอจะได้ดูหนังสือหรือทำการบ้านคือ ช่วงเวลาที่หลานนอนหลับแล้ว ดังนั้นเธอจึงไม่ค่อยมีเวลาเล่น เหมือนกับเด็กอื่น ๆ ในวัยเดียวกัน

ฉากที่ 1 ห้องสมุด โรงเรียนบ้านนาทราย

บรรยาย ขณะที่จุฑามาศกำลังมองหาหนังสืออยู่นั้น เธอเห็นครูกำลังยกหนังสือลงจากชั้น

จุฑามาศ (ยกมือไหว้) "สวัสดีค่ะคุณครู"

ครู "สวัสดีค่ะ หาหนังสืออะไรคะ"

จุฑามาศ "หนังสือเกี่ยวกับเรื่องพืชค่ะ"

ครู "อยู่ทางชั้นหนังสือด้านไหน"

จุฑามาศ (เดินไปยังชั้นหนังสือที่ครูบอก)

ครู "หาเจอไหมคะถ้าเจอแล้วก็รีบยืมนะ เพราะหลังจากวันนี้ครูจะงดให้บริการยืมหนังสือ"

จุฑามาศ "ทำไมคะ"

ครู "ครูจะจัดหนังสือใหม่ พวกเธอจะได้ค้นหาหนังสือได้ง่ายขึ้น"

จุฑามาศ (เดินเข้าไปช่วยครูยกหนังสือลงจากชั้น)

ครู "ขอบใจมาก จุฑามาศตอนนี้คุณแม่ของเธอลงมาอยู่ด้วยหรือเปล่า"

จุฑามาศ "เปล่าค่ะ หนูอยู่กับพี่ชาย ยาย และหลานค่ะ"

ครู "แล้วใครทำงานบ้านคะ"

จุฑามาศ "หนูทำค่ะ"

ครู "เธอรู้สักอย่างอะไรที่ต้องทำงานบ้าน"

จุฑามาศ "เหนื่อยค่ะ แต่หนูก็ตั้งใจที่ได้ช่วยทำงานบ้านแทนแม่"

ครู "ครูดีใจ ที่หนูรู้สึกอย่างนั้น"

จุฑามาศ (ยิ้ม) "หนูขออนุญาตให้คุณครูประจำชั้นมานานแล้ว หนูกลับห้องก่อนนะคะแล้วพรุ่งนี้ หนูจะมาช่วยทำงานค่ะ"

ครู "พรุ่งนี้วันเสาร์ หนูจะมาได้อะหรือ"

จุฑามาศ "มาได้ค่ะ แต่คงมาถึง โรงเรียนสาย เพราะหนูต้องทำงานบ้านก่อน อ้อ! เกือบลืม หนูขออนุญาตพาหลานมาด้วยนะคะ ยายจะได้พักบ้าง"

ครู "หนูต้องทำงานหลายอย่างแล้ว ถ้าต้องมาช่วยครูอีก หนูจะเหนื่อยมากนะ"

จุฑามาศ "ไม่เป็นไรค่ะ หนูไปก่อนนะคะ"

ครู "ค่ะ"

จุฑามาศ ยกมือไหว้ครู

บรรยาย วันรุ่งขึ้น จุฑามาศตื่นนอนแต่เช้าทำงานบ้านจนเสร็จแล้ว เธอจึงมาช่วยครูทำงาน โดยนำหลานมาเลี้ยงที่โรงเรียนด้วย ส่วนวันต่อ ๆ มา เมื่อเธอว่างจากเรียนหนังสือ เธอก็จะไปช่วยครูจัดหนังสือในห้องสมุด จุฑามาศทำอย่างนี้ทุกวัน จนกระทั่งห้องสมุด เปิดให้บริการได้เหมือนเดิม เธอดีใจที่เห็นเพื่อน ๆ มาใช้บริการห้องสมุดเพิ่มขึ้น

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 4 การเสียสละแรงกาย "น้ำใจ"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสละสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละแรงกาย ให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อนผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียสละแรงกายของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "น้ำใจ"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละร่างกาย 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "น้ำใจ" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทในสถานการณ์จำลองเรื่อง "น้ำใจ" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นสฤการณ์จะไปช่วยครูถือของหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 การกระทำของสฤการณ์เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.3 ทำไมเพื่อน ๆ จึงให้เพื่อนคนอื่นเล่นแทนสฤการณ์ ถ้านักเรียนเป็นสฤการณ์จะรู้สึกอย่างไร 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม	1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละร่างกาย 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "น้ำใจ" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "น้ำใจ" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ้จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จาก สถานการณ้จำลองเรื่อง "น้ำใจ" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง น้ำใจ

บรรยาย ในเวลาเช้า ขณะที่สุภาภรณ์กำลังเล่นกระโดดยางอยู่กับเพื่อน

ฉากที่ 1 สนามโรงเรียนวัดสีลัง

วิไลดา "กระโดดดี ๆ นะสุภาภรณ์"

สุภาภรณ์ "สบายมาก"

จารย์ "สบายมาก แต่ระวังนะถ้ากระโดดพลาดเธอต้องมาเป็นคนที่นั่งยางอีก"

สุภาภรณ์ (หัวเราะ) "ฉันจะกระโดดให้ดู"

บรรยาย ขณะที่สุภาภรณ์เตรียมจะกระโดด เธอมองเห็นรถประจำทางมาจอด และครูสุริย์พร
หิ้วถุงใส่ของประมาณ 4 - 5 ใบ ลงมาจากรถ

สุภาภรณ์ "เดี๋ยวเรามาละ" (เธอรุ่งไปหาครูสุริย์พร)

จารย์ "บอกจะกระโดดให้ดู รุ่งไปหาครูเสียแล้ว"

วิไลดา "ข้างเขาเกาะมาเล่นกันต่อดีกว่า"

อุษณีย์ "ข้างฉันก็ขาดไปคนนะซี"

วิไลดา (หันไปมองดาวใจซึ่งยืนอยู่แถวนั้น) "ดาวใจเล่นกระโดดยางไหม"

ดาวใจ "เล่น"

อุษณีย์ "เธอมาอยู่ข้างฉันแทนสุภาภรณ์"

ฉากที่ 2 ที่ศาลาหน้าโรงเรียนวัดสีลัง

ครู "จะรุ่งไปไหนจะสุภาภรณ์"

สุภาภรณ์ "หนูจะช่วยครูถือของค่ะ"

ครู "หนักนะ จะถือไหวเหรอ"

สุภาภรณ์ "ไหวค่ะ"

บรรยาย สุภาภรณ์ถือของเดินไปส่งครูที่ห้องพักครู

ครู "เออวางไว้บนโต๊ะก็ได้จ๊ะ ขอบใจมาก"

ฉากที่ 3 สนามโรงเรียนวัดสีลัง

สุภาภรณ์ (เดินกลับไปหาเพื่อน ๆ ที่เล่นกระโดดยาง)

วิไลดา "ฉันให้ดาวใจเขาเล่นแทนเธอแล้วนะ"

สุภาภรณ์ "เธอ"

อุษณีย์ "เธออยากวิ่งไปหาครู วิไลดาเขาก็เลยให้ดาวใจเล่นแทน"

จารุณี "ทำไมเธอต้องไปช่วยครูก็ของด้วย หรือว่าเธออยากจะได้รางวัลจากครู"

สุภาภรณ์ (มองหน้าจารุณี) "ฉันอยากจะช่วยครูบ้าง"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 5. การเสียสละ "ช่วยเพื่อนคิด"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้ว ก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละเวลาให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักยกย่องและให้เกียรติผู้เสียสละ

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน และให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นกนกพรจะทำตามที่ครูขอร้องหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 การกระทำของกนกพรเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.3 บุคคลในเรื่องสมควรได้รับการยกย่องและนำพฤติกรรมมาเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จาก สถานการณ์จำลองเรื่อง "ช่วยเพื่อนคิด" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ช่วยเพื่อนคิด

บรรยาย ครอบครัวของกนกพรมีสมาชิกทั้งหมด 6 คน พ่อและพี่ชายของเธอป่วยมีอาการทางประสาท แม่ของเธอจึงต้องรับภาระหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการขายขนมหน้าโรงเรียน ซึ่งรายได้ไม่ค่อยพอกับรายจ่ายในบ้าน บางวัน กนกพรต้องอดอาหารเพื่อเก็บอาหารส่วนของเธอไว้ให้พ่อและพี่ชาย

ฉากที่ 1 ที่บ้านกนกพร

บรรยาย กนกพรจะตื่นนอนประมาณ 05.00 น. เพื่อดูหนังสือ และทำอาหารให้ทุกคนในครอบครัว เสร็จแล้วจึง ไปช่วยแม่จัดของไปขาย จนถึงเวลา 7.30 น. เธอจึงจะไปโรงเรียน

ฉากที่ 2 โรงเรียนบางหัวเสือบุญแจ่มเนินนิล

บรรยาย กนกพรเป็นคนที่สนใจเล่าเรียนและขยันศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ จึงทำให้เธอเรียนวิชาต่าง ๆ ได้คะแนนเป็นที่ 1 ของห้อง เพื่อน ๆ ทุกคนรักเธอ เพราะเธอช่วยอธิบายวิชาต่าง ๆ ที่เพื่อนไม่เข้าใจ โดยเฉพาะกับเพื่อนที่เรียนอ่อน จากการกระทำของเธอทำให้เพื่อนในห้องมีคะแนนดีขึ้น วันหนึ่งครูได้เรียกกนกพรไปพบ

ฉากที่ 3 ที่ห้องพักครู

ครู "ครูทราบว่ากนกพรช่วยสอนหนังสือให้เพื่อน ๆ ในห้อง จนทำให้เพื่อนมีผลการเรียนดีขึ้น ครูจึงอยากให้เธอช่วยสอนซ่อมเสริมให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มสัปรดด้วย ซึ่งนักเรียนในกลุ่มนี้ ครูประจำชั้นแต่ละห้องส่งมา เนื่องจากมีผลการเรียนอ่อนมาก เธอลองกลับไปคิดดูก่อนก็ได้ แล้วค่อยมาให้คำตอบครูพรุ่งนี้"

กนกพร ยืนทำคิดอยู่สักครู่ เพราะแคว้นที่บ้านกับการสอนหนังสือให้กับเพื่อนในห้องก็ทำให้เธอแทบจะไม่มีเวลาเหลืออยู่แล้ว แต่เธอก็ตัดสินใจตอบครูว่า "หนูสอนได้ค่ะ"

ครู "เธอมีเวลาว่างวันไหนบ้างล่ะ"

กนกพร "วันธรรมดาตอนเช้าและเย็นหนูต้องช่วยแม่เตรียมของ ไปขายและเก็บของหลังจากเลิกขายแล้ว ส่วนตอนกลางวันหนูจะต้องช่วยอธิบายวิชาต่าง ๆ ให้เพื่อนบางคนในห้อง หนูจะพอมีเวลาบ้างก็เป็นช่วงหลังจากอธิบายวิชาต่าง ๆ ให้เพื่อนในห้องเสร็จแล้ว"

ครู "ถ้าอย่างนั้น เราคงต้องใช้เวลาในช่วงนี้ ขอบใจมากจ้ะ แล้วครูจะนัดเธออีกครั้งว่าจะเริ่มเรียนกันวันไหน"

กนกพร "ค่ะ"

บรรยาย หลังจากวันนั้นมา กนกพร จะรีบไปทานข้าวกลางวันและกลับมาสอนหนังสือให้กับเพื่อนในห้องและเพื่อนนักเรียนในกลุ่มสมัครกต การปฏิบัติตนเช่นนี้ทำให้เธอ ไม่มีเวลาพักในช่วงกลางวันเลย แต่เธอก็ตั้งใจที่ได้ช่วยเพื่อนทำให้เพื่อนของเธอมีความสุข เมื่อพบว่าผลการสอบของเขาดีขึ้น

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 6 การเสียสละเวลา "มิตรน้ำใจ"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละเวลาให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียสละเวลาของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "มิตรน้ำใจ"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "มิตรน้ำใจ" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน เลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้กับผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "มิตรน้ำใจ" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน และให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนพบสถานการณ์เช่นเดียวกับ วารุณนักเรียนจะตัดสินใจทำอย่างไร เพราะเหตุใด 7.2 การกระทำของวารุณเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "มิตรน้ำใจ" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "มิตรน้ำใจ" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "มิตรน้ำใจ" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง มิตรน้ำใจ

ฉากที่ 1 ที่มานั่งใต้ต้นไม้ริมสนาม

บรรยาย หลังจากสอบช่วงเช้าเสร็จ วารุณีรีบไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารเสร็จแล้วจึงแยกจากเพื่อนไปนั่งอ่านหนังสือที่ใต้ต้นไม้ข้างสนามซึ่งอยู่ติดกับห้องเรียนของเด็กเล็ก เพื่ออ่านหนังสือที่จะสอบในช่วงบ่ายต่อไป เธออ่านหนังสือไปได้สักครู่ เธอก็ได้ยินเสียงคราง อือ...อือ

วารุณี เสียงอะไรนะสงสัยเด็กจะเล่นกันอ่านหนังสือของเราดีกว่า
อือ...อือ เสียงนั้นกลับดังขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีวันแหว่ว่าจะเงียบ

บรรยาย วารุณีเลิกอ่านหนังสือ และเดินไปตามเสียงที่ได้ยิน เธอเดินไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้ยินเสียงชัดเจนขึ้น จึงพบเด็กชายคนหนึ่งนั่งร้องไห้อยู่ และที่หัวเข่าของเขามีเลือดไหล เธอจึงรีบพาเด็กคนนั้นไปห้องพยาบาล

ฉากที่ 2 ห้องพยาบาล

วารุณี "ครูคะ มีเด็กหกล้มเลือดไหลค่ะ"
เงียบ ไม่มีเสียงตอบ

บรรยาย วารุณีเดินเข้าไปในห้อง ปรากฏว่าไม่มีใครอยู่ในห้องพยาบาล

วารุณี "น้องนั่งคอยตรงนี้นะ เดี๋ยวพี่จะไปหยิบยามาทำแผลให้"
เสียงสัสสุณา เข้าห้องสอบดังขึ้น

วารุณี แสดงท่าทางลังเล แล้วหันไปมองเด็ก

เด็ก ทำท่าจะร้องไห้อีก

วารุณี "พี่ต้องรีบไปเข้าห้องสอบแล้ว แต่พี่จะทำแผลให้เธอก่อน"

บรรยาย เมื่อเธอทำแผลและพาเด็กกลับไปส่งที่ห้องเด็กเล็กแล้ว เธอจึงรีบวิ่งไปเข้าห้องสอบ

ฉากที่ 3 ห้องสอบ

วารุณี "ขออนุญาตเข้าห้องค่ะ"

ครู "ไปทำอะไรมา เพื่อน ๆ เขาทำข้อสอบกันไปตั้งนานแล้ว"

วารุณี "หนูขอโทษค่ะ"

ครู "รีบไปทำข้อสอบให้เสร็จ แล้วมาพบครู"

วารุณี "ค่ะ"

บรรยาย หลังจากส่งข้อสอบแล้ว วารุณีจึงไปพบครู

ครู "ไปทำอะไรมา"

(ครูพูดพร้อมกับมองสำรวจเสื้อผ้าของวารุณี ซึ่งเป็นเสื้อและยาแดง)

วารุณี เล่าเหตุการณ์ทั้งหมดที่เธอไปพบมาให้ครูฟัง

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 7 การเสียสละเวลา "กำลังใจ"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละเวลาให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียสละเวลาของตน เพื่อผู้อื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "กำลังใจ"

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "กำลังใจ" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง กำลังใจ ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลา 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5 คน และให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 การกระทำของบุชบาเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 ถ้านักเรียนเป็นบุชบา นักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม	1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละเวลา 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "กำลังใจ" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "กำลังใจ" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "กำลังใจ" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง กำลังใจ

ฉากที่ 1 ที่โรงเรียนสุเหร่าคลองใหม่

บรรยาย หลังจากโรงเรียนเลิกแล้วนักเรียนต่างแยกย้ายกันกลับบ้าน

บุษบา "อานาจ เธอเห็นวาริชาติหรือเปล่า"

อานาจ "เห็นเดินไปหลัง โรงเรียนนั่นะ"

บุษบา "ชอบใจมาก"

บรรยาย บุษบาเดินไปหาวาริชาติที่หลัง โรงเรียน

ฉากที่ 2 ม้านั่งริมสนามหลัง โรงเรียน

บุษบา "มานั่งอยู่นี่เอง เพื่อน ๆ เขากลับบ้านกันแล้ว ฉันตามหาเธออยู่ตั้งนาน กลับบ้านกันเถอะ"

วาริชาติ "ฉันไม่อยากกลับบ้าน"

บุษบา "ทำไมล่ะ"

วาริชาติ ร้องไห้

บุษบา "เธอมีเรื่องอะไร ไม่สบายใจ เล่าให้ฉันฟังก็ได้ล่ะ"

วาริชาติ "ฉันกลัวถูกพ่อดู ถ้าพ่อเห็นคะแนนสอบของฉัน"

บุษบา "นั่นมันเป็นคะแนนสอบของเทอมแรกเท่านั้น ฉันคิดว่าเทอมต่อไปเธอต้องทำคะแนนได้ดีกว่านี้แน่"

วาริชาติ "แต่ฉันคงจะถูกพ่อดูแน่ ๆ "

บุษบา "เธอยัง ไม่ได้เอาคะแนนสอบไปให้พ่อดูเลย แล้วเธอจะรู้ได้อย่างไรว่าพ่อจะดู"

วาริชาติ "พ่อเคยดูพี่ของฉัน"

บุษบา "ท่านอาจไม่ดูเธอก็ได้ หรือถึงท่านดูก็เพราะรักลูกนะ เธอลองเอาคะแนนสอบไปให้พ่อดูก่อนซิ"

วาริชาติ "จริงด้วยนะ ฉันไม่น่ากลัวไปเลย เอ็นี่ฉันจะเอาคะแนนสอบไปให้พ่อดู และฉันจะบอกพ่อว่าเทอมต่อไปจะตั้งใจเรียนให้มากขึ้น"

บุษบา "ถ้าอย่างนั้นก็หยุดร้องไห้ ไปล้างหน้า กลับบ้านกันดีกว่า"

วาริชาติ "ขบใจมากนะบุษบาที่เธอให้กำลังใจฉัน"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 8 การเสียสละทรัพย์สินของ "ให้กันนิด"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลนั้นมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละทรัพย์สินของให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อนผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักยกย่องและให้เกียรติผู้เสียสละทรัพย์สินของ

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "ให้กันนิด"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยกล่าวถึงเหตุการณ์การเสียสละทรัพย์สินของ 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้กันนิด" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้กันนิด" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 การกระทำของวันทนาเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 ถ้านักเรียนเป็นวันทนา นักเรียนจะให้เงินค่าอาหารกลางวันของตนแก่เด็กคนนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ผู้วิจัยกล่าวถึงเหตุการณ์การเสียสละทรัพย์สินของ 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ให้กันนิด" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "ให้กันนิด" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
7.3 บุคคลในเรื่องมีพฤติกรรมที่ควรได้รับการยกย่องและนำพฤติกรรมมาเป็นแบบอย่าง หรือไม่ เพราะเหตุใด 7.4 การกระทำของศิรัชัยเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้กันนิด" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ให้งาน

บรรยาย วันทนา เป็นเด็กที่รู้จักประหยัด เช่น เมื่อแม่ให้เงินค่าอาหารกลางวันวันละ 7 บาท ก่อนออกจากบ้าน เธอเก็บใส่กระปุกออมสิน 2 บาท และนำเงินไปโรงเรียนเพียง 5 บาท เพื่อซื้อข้าว 4 บาท และน้ำ 1 บาท ส่วนขนมเธอนำมาจากบ้านทุกวัน

ฉากที่ 1 หน้าอาคารเรียน

บรรยาย ตอนพักกลางวันขณะที่ทุกคนกำลังรีบจะ ไปซื้ออาหารที่โรงอาหารบังเอิญ เด็กนักเรียนหญิง คนหนึ่งทำกล่องข้าวหกกระจายไปบนพื้น

เด็ก นั่งลงเก็บข้าวที่หก และร้องไห้

บรรยาย วันทนาและเขาวิชากำลังจะเดิน ไปโรงอาหาร เห็นเด็กร้องไห้จึงเดินเข้าไปหา

วันทนา "พี่จะช่วยเก็บให้"

เด็ก "ขอบคุณค่ะ" พุดพร้อมกับร้องไห้

วันทนา "ทำข้าวหกแล้วจะเอาข้าวที่ไหนรับประทาน"

เด็ก (ส่ายหน้า)

วันทนา "มีเงินซื้อข้าวหรือเปล่า"

เด็ก "ไม่มีค่ะ" (ร้องไห้)

วันทนา "ไม่ต้องร้อง เอาเงินนี้ไปซื้อข้าวกลางวันนะ"

เขาวิชา "เธอมีเงินอยู่ 4 บาท ไม่ใช่เหรอ"

วันทนา "ใช่"

เขาวิชา "เธอให้เด็กไปแล้วเธอจะเอาเงินที่ไหนซื้อข้าวกลางวันล่ะ"

วันทนา "ฉันก็ไม่ซื้อ"

เขาวิชา "เธอก็อดข้าวนะซี"

วันทนา "ฉันมีขนม เธอรีบไปซื้ออาหารกลางวันเถอะเดี๋ยวจะหมด ฉันจะ ไปนั่งกินขนมทางโน้นนะ"

เขาวิชา "ฉันซื้ออาหารแล้วจะ ไปนั่งด้าย"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 9 การเสียสละทรัพย์สินของ "แบ่งกันหน่อย"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละทรัพย์สินของให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียสละทรัพย์สินของตนเพื่อบุคคลอื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "แบ่งกันหน่อย"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละทรัพย์สิน 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "แบ่งกันหน่อย" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "แบ่งกันหน่อย" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนทกล้มนักเรียนจะอย่างไร 7.2 การกระทำของวรุฒิเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการเสียสละทรัพย์สิน 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "แบ่งกันหน่อย" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "แบ่งกันหน่อย" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
7.3 ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ที่นักเรียน จะแสดงพฤติกรรมอย่างไร เพราะเหตุใด 7.4 การกระทำของศิรัชัยเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลของการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จาก สถานการณ์จำลองเรื่อง "แบ่งกันหน่อย" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง แบ่งกันหน่อย

บรรยาย หลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษา วรุฒิ ศิริชัย และนเรศ เดินกลับไปที่ห้องเรียน

นเรศ "ฉันจะขึ้นไปหยิบกล่องข้าวก่อนนะ"

วรุฒิ "ฉันกับศิริชัยจะไปซื้ออาหารและคอยเธอยู่ที่โรงอาหาร"

ศิริชัย "ขึ้นไปแล้วลงมาเร็ว ๆ นะ"

นเรศ "ตกลง เดี่ยวจะตามไป"

บรรยาย เมื่อได้กล่องข้าวแล้ว นเรศจึงเดินไปที่โรงอาหาร

ฉากที่ 1 ที่โรงอาหาร

นเรศ "ซื้อได้หรือยัง"

วรุฒิ "ยังเลย ศิริชัยล่ะ"

ศิริชัย "ฉันอยู่นี่"

นเรศ "เธอซื้อข้าวได้แล้วเหรอ"

ศิริชัย "คนเยอะ ฉันเลยซื้อซาลาเปามา 2 ลูก"

นเรศ "ฉันกับศิริชัยจะไปคอยเธอที่โต๊ะก่อนนะ"

วรุฒิ พยักหน้า

บรรยาย ขณะที่นเรศเดินไปกับศิริชัย เขามัวแต่เหลียวหลัง ไปมองวรุฒิจึงเดินไปสะดุดไม้กระดาน
หกล้ม ทำให้กล่องข้าวหก

เพื่อน ๆ ที่ซื้อข้าวและวรุฒิ (หัวเราะ)

ศิริชัย เดินเข้าไปช่วยนเรศเก็บข้าวที่หก

นเรศ "ขอบใจ"

ศิริชัย "เจ็บไหม เลือดไหลนี้ ไปใส่ยาก่อนเถอะ"

บรรยาย ศิริชัยพานเรศไปหาแผลที่ห้องพยาบาลและกลับไปที่โรงอาหาร ซึ่งวรุฒียังคงนั่งคอยอยู่

วรุฒิ "ทำไมช้าจัง"

ศิริชัย "คอยครออยู่"

วรุฒิ "กินข้าวกันเถอะ"

- นเรศ "ฉันขึ้นห้องเรียนก่อนนะ"
- ศิริชัย "เดี๋ยวซิ" (ส่งชาละเบาให้นเรศ) "แบ่งกัน"
- นเรศ "เธอเก็บไว้กินเถอะเพราะเธอไม่มีข้าวกินเดี๋ยวจะหิว"
- ศิริชัย "เธอก็ไม่มีข้าวกินเหมือนกัน ฉันแบ่งให้เธอ"
- นเรศ "ขอบใจ"
- วราวุฒิ "มันพูดกันอยู่นั่นแหละ กินกินเข้าเถอะเดี๋ยวจะได้รีบไปเข้าห้องเรียน"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 10 การเสียสละทรัพย์สินของ "สุขใจ"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจและผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละทรัพย์สินของให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อนผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติ เกี่ยวกับการเสียสละทรัพย์สินของของตน เพื่อบุคคลอื่นและสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "สุขใจ"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยกล่าวถึงเหตุการณ์การเสียสละทรัพย์สินของ 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "สุขใจ" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "สุขใจ" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นจิรนนท์จะให้อนุดิษฐ์ ยืมปากกาอีกหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใด จิรนนท์จึงยอมให้อนุดิษฐ์ยืมปากกาของตนไปเขียนก่อน 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา รายงานผลการอภิปรายกลุ่ม	1. ผู้วิจัยทบทวนเรื่องเหตุการณ์การเสียสละสิ่งของ 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "สุขใจ" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "สุขใจ" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ้จำลอง	การให้ข้อเสนอเทศ
9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิด ที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "สุขใจ" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง สุขใจ

ฉากที่ 1 ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บรรยาย ในชั่วโมงภาษาไทย ครูกำลังให้นักเรียนเขียนคำ ตามคำบอก ขณะที่อนุศิษฐ์กำลังจะเขียน

อนุศิษฐ์ "ว่า ปากกาหมึกหมด"

วาสนา "ไปยืมปากกาของจิรนนท์ซิ เขามี 2 ด้าม"

อนุศิษฐ์ "จิรนนท์ ขอยืมปากกาหน่อยซิ"

จิรนนท์ (ส่งปากกาให้อนุศิษฐ์ยืม)

อนุศิษฐ์ "ขอบใจ เย็นนี้เราขอยืมไปเขียนการบ้านที่บ้านด้วยนะ"

จิรนนท์ "ก็ได้"

ฉากที่ 2 ที่บ้าน

บรรยาย อนุศิษฐ์เป็นนักเรียนที่ค่อนข้างซน หลังจากที่อนุศิษฐ์ทำการบ้านเสร็จแล้ว เขานั่งฝนปากกา เล่นจนหัวปากกาหลุด เขียนไม่ได้

ฉากที่ 3 ที่โรงเรียน

บรรยาย วันนี้ห้องของอนุศิษฐ์เรียนภาษาอังกฤษเป็นชั่วโมงแรกหลังจากที่ครูอธิบายเสร็จจึงสั่งให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

วาสนา "ทำไมไม่เอาปากกาขึ้นมาเขียนล่ะ นั่งเฉย ๆ อยู่ได้"

อนุศิษฐ์ "ฉันไม่มีปากกา"

วาสนา "เมื่อวานจิรนนท์เขาให้เธอยืมปากกาไม่ใช่เหรอ"

อนุศิษฐ์ "ใช่"

วาสนา "แล้วทำไมไม่เอาขึ้นมาเขียนล่ะ"

อนุศิษฐ์ "ฉันทำมันเสีย"

จิรนนท์ "คุยอะไรกัน อนุศิษฐ์ครูบอกให้เธอแก้เลขการบ้านไปส่งใหม่ตอนนี้เลยนะ"

วาสนา "เขาทำไม่ได้หรอก"

จิรนนท์ "ทำไมล่ะ"

- วาสนา "เขาไม่มีปากกา"
- จิรนนท์ "ปากกาที่ฉันให้ยืมเมื่อวานไปไหนล่ะ"
- อนุดิษฐ์ "ฉันทำเสีย"
- จิรนนท์ "ทำไมเสียล่ะ ฉันเพิ่งซื้อมานะ"
- อนุดิษฐ์ "ฉันเอาปากกาไปฝนเล่นกับโต๊ะ หัวปากกาก็เลยหลุดใช้ไม่ได้"
- จิรนนท์ "เอาปากกาของฉันไปเขียนก่อน"
- อนุดิษฐ์ "แล้วเธอจะเอาปากกาที่ไหน เขียนแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษล่ะ"
- จิรนนท์ "เธอเอาไปเขียนแก้การบ้านก่อนแล้วฉันค่อยทำแบบฝึกหัดก็ได้"
- อนุดิษฐ์ "ขอบใจมากนะ"
- วาสนา "เธอให้ เขายืมปากกา ไปเขียนทำไม"
- จิรนนท์ "เขาจะได้มีปากกาเขียนแก้การบ้านส่งครูก่อน"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 11 สละสัณนิท

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบาย และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกการเสียสละความสุขสบายให้เหมาะสมกับตนแล้วตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักยกย่องและให้เกียรติผู้เสียสละความสุขสบาย

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "สละสัณนิท"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "สละสัณนิท" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกัน เลือกผู้แสดงบทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาทให้กับผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "สละสัณนิท" 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน และให้นักเรียนช่วยกัน ทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียน แต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นสุภาพชนนักเรียนจะ ลูกให้เด็กนั่งหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 การกระทำของสุภาพชนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 7.3 นักเรียนคิดว่าการสละที่นั่งของตน ให้บุคคลอื่นเป็นการกระทำที่สมควร ได้รับการยกย่องและเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงพฤติกรรมการเสียสละและความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยแจกเอกสาร เรื่อง "สละสัณนิท" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสาร เรื่อง "สละสัณนิท" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "สละสลักนิต" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง สละสลักนิค

บรรยาย วันนี้สุธาทิพย์มีเรียนวิชาพลศึกษาเป็นชั่วโมงสุดท้าย เมื่อเรียนเสร็จเธอก็รีบไปเปลี่ยนเสื้อผ้า และเตรียมกลับบ้าน

เพื่อน "สุธาทิพย์ เสร็จหรือยัง"

สุธาทิพย์ "เสร็จแล้ว"

เพื่อน "วันนี้ครูปล่อยข้า รกคงจะแน่นแล้วนะ"

สุธาทิพย์ "ใช่ ฉันว่าเราเดินไปขึ้นรถที่ต้นสายดีกว่าจะได้ที่นั่ง หน่อยจ้ะเลย"

ฉากที่ 1 บนรถประจำทาง

บรรยาย รถแล่นออกจากท่าแล้วแวะรับผู้โดยสารมาตลอดทางจนทำให้รถเริ่มแน่น ผู้โดยสารต้องยืนเบียดเสียดอัดเยียดกัน รถวิ่งมาพักใหญ่ สุธาทิพย์เกือบจะหลับ ก็รู้สึกว่ามีคนมาสะกิดที่แขน เมื่อลืมตาขึ้นดู

ผู้โดยสาร "กุงจะหล่นแล้วจ๊ะ"

บรรยาย สุธาทิพย์ลืมตา แล้วพบว่ากุงใกล้จะหล่นอยู่แล้ว

สุธาทิพย์ "ขอบคุณค่ะ"

บรรยาย ขณะที่เธอขอบคุณผู้โดยสารคนนั้น เธอเห็นเด็กคนหนึ่งหัวกระเบ้าหนังสือใบใหญ่และของอีก 1 กุง ทำให้เธอหลับต่อไปไม่ได้ ทั้งที่รู้สึกเหนื่อยและเพลีย

สุธาทิพย์ (ลุกขึ้นยืนและเอื้อมมือไปสะกิดแขนของเด็ก พร้อมทั้งพยักหน้าเรียกให้เด็กคนนั้นมานั่งแทนที่เธอ)

เด็ก (มองหน้าสุธาทิพย์แล้วส่ายหน้า) "ที่นั่งเกาะ"

สุธาทิพย์ "ใกล้จะถึงบ้านทีแล้ว นอนนั่งเกาะ" (พูดแล้วเธอก็เดินเลี้ยว ไปยืนอีกที่นั่ง)

เด็ก "ขอบคุณครับ"

บรรยาย สุธาทิพย์ต้องยืนต่อไปอีกนานกว่าถึงบ้าน แต่เธอก็รู้สึกสบายใจมากกว่าที่จะนั่ง โดยปล่อยให้เด็กเล็กกว่ายืนหัวกระเบ้าหนังสือและถือของอีก 1 กุง ยืนอยู่ข้าง ๆ ที่ที่เธอนั่ง

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 12 การเสียสละความสุขสบาย "จิตแจ่มใส"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละเป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ บุคคลมีความเสียสละแล้ว ก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเสียสละความสุขสบายให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติ เกี่ยวกับการเสียสละความสุขสบายของตนเพื่อบุคคลอื่นหรือสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาท และสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "จิตแจ่มใส"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนเหตุการณ์การเสียชีวิต ความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "จิตแจ่มใส" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาท ให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง เรื่อง "จิตแจ่มใส" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้แสดงแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียน แต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นกษมาพรจะตัดสินใจอย่างไร 7.2 ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในครอบครัวของกษมาพร นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรกับการตัดสินใจของเธอ	1. ผู้วิจัยทบทวนเหตุการณ์การเสียชีวิต ความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "จิตแจ่มใส" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามจากเรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "จิตแจ่มใส" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
7.3 การกระทำของกษมาพรเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "จิตแจ่มใส" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง จิตแจ่มใส

บรรยาย พ่อและแม่ของกษมาพร มีอาชีพรับราชการครู เธอมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน
ทุกปีเมื่อถึงวันเด็กพ่อและแม่จะพาเธอและน้อง ๆ ไปเที่ยว บินี่สมาชิกทุกคน
ในครอบครัวตกลงกันว่าจะ ไปเที่ยวสวนสัตว์

ฉากที่ 1 ที่บ้าน

บรรยาย หลังจากรับประทานอาหารเช้าแล้ว สมาชิกในบ้านต่างช่วยกันเตรียมวางแผนว่า
จะทำอะไรกันบ้างเมื่อไปถึงสวนสัตว์แล้ว กษมาพรนั่งฟังคนอื่น ๆ ในบ้านคุยกัน

กษมาพร "พ่อคะ หนูไปเที่ยวงานวันเด็กกับทุกคนในบ้านไม่ได้"

พ่อ "ทำไมล่ะ"

แม่ "ลูกไม่อยากไปเที่ยวสวนสัตว์หรือจ๊ะ"

กษมาพร "หนูอยากไปค่ะ แต่หนูส่งสารเพื่อน ๆ อีกกลุ่มหนึ่งที่โรงเรียนบ้านไร่อีก ครูเล่าว่า
พวกเขาไม่มีโอกาสได้สนุกสนานเหมือนเด็กในเมืองหนูอยากไปช่วยให้พวกเขาได้มี
ความสุขในวันเด็กบ้าง หนูขออนุญาตพ่อกับแม่ไปช่วยกิจกรรมออกค่ายในวันเด็กกับครู
ที่โรงเรียนนะคะ"

พ่อ "โรงเรียนบ้านไร่อยู่ไกลมาก ทางที่จะไปก็ลำบากเป็นดินลูกรัง"

กษมาพร "หนูไม่กลัวลำบากหรอกค่ะ"

น้อง "พี่ย่า ไปหว่านคนอื่นเขาเลย ไปเที่ยวกับพวกเรามากกว่า"

กษมาพร "แต่พ่อดัดสินใจแล้วว่า จะไปออกค่ายกับครูถึงแม้ว่าจะลำบากและ ไม่ได้มีความสุข
ความสะดวกสบายเหมือนอย่างที่จะไปกับครอบครัวของเรา"

พ่อ "ถ้าลูกดัดสินใจอย่างนั้นพ่อก็อนุญาต"

บรรยาย เมื่อถึงวันเด็ก

ฉากที่ 2 ที่หน้าโรงเรียนวัฒนาศึกษา

บรรยาย กษมาพรมาขึ้นรถที่หน้าโรงเรียนพร้อมกับครูและเพื่อน ๆ อีกกลุ่มหนึ่ง เมื่อสมาชิกที่จะออกค่ายมาครบแล้ว รถจึงแล่นออกจากหน้าบริเวณโรงเรียน รถเดินทางมาเป็นเวลานาน สองข้างทางเป็นป่า และถนนก็เป็นดินลูกรัง รถวิ่งชโยกเขยยก ผ่านตลบทุ๊กคนที่นั่งมาในรถหน้าตาที่แต่งมาสวย ๆ มีแต่ฝุ่น โดยเฉพาะตามเสื้อผ้า และผมซึ่งเดี๋ยวนี้เริ่มเปลี่ยนเป็นสีแดง รถแล่นมาอีกพักใหญ่จึงมองเห็นป้ายโรงเรียนบ้านไร่ออก

ฉากที่ 3 โรงเรียนบ้านไร่ออก

บรรยาย เมื่อรถจอดเด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ออกพากันวิ่งมาที่รถ และตะโกนบอกกันต่อ ๆ ว่า "มาแล้ว"

ครูโรงเรียนบ้านไร่ออก "สวัสดีค่ะ"

ครูโรงเรียนวัดนาศึกษา "สวัสดีค่ะ"

บรรยาย เมื่อคณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดนาศึกษาได้พักสักครู่แล้วจึงเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่จัดเตรียมมา กษมาพรรับหน้าที่ร้องเพลงและเล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง เด็กต่างพอใจพากันปรบมือ พร้อมทั้งขอให้เธอเล่านิทานเรื่องที่พวกตนเคยรู้จักแต่ชื่ออีก กษมาพรเล่านิทานให้เด็กเหล่านั้นฟังด้วยความเต็มใจ เธอรู้สึกว่าจิตใจแจ่มใส เมื่อเห็นพวกเขามีความสุข ถึงแม้เธอจะรู้สึกเหนื่อยและเพลียจากการเดินทาง กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยดี จนกระทั่งงานสิ้นสุดลง

ฉากที่ 4 นักเรียนทั้งสองโรงเรียนจับมือกันและร้องเพลงอาลา

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 13 การเสียสละความสุขสบาย "ให้เธอก่อน"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด

1. ความเสียสละ เป็นการยอมเสียสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ถ้าบุคคลมีความเสียสละแล้วก็จะทำให้ตนเองมีความสุขสบายใจ และผู้รับก็มีความสุขด้วย
2. ถ้าบุคคลสามารถเลือกเสียสละความสุขสบายให้เหมาะสมกับตนแล้ว ตนเองก็ไม่เดือดร้อน ผู้รับก็มีความสุข ความเสียสละจึงเป็นการกระทำที่บุคคลในสังคมพึงมี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทราบแนวทางประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียสละความสุขสบายของตนเพื่อบุคคลอื่นหรือสังคม

สื่อที่ใช้

1. แผ่นกำหนดบทบาทและสถานการณ์
2. เอกสารเรื่อง "ให้เธอก่อน"

ประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายกลุ่ม และการสรุปของนักเรียน

กิจกรรม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการณ์เสียสละ ความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้เธอก่อน" 3. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดง บทบาท 4. ผู้วิจัยแจกเอกสารสถานการณ์และบทบาท ให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนแสดง 5. ให้ผู้แสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ ต้องแสดง 6. แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้เธอก่อน" ไปตามลำดับเหตุการณ์ ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที 7. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนช่วยกันทบทวน และวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ ได้จากสถานการณ์นี้ โดยให้นักเรียน แต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ 7.1 ถ้านักเรียนเป็นขวัญเนตรนักเรียน จะพาเด็กคนนั้นไปส่งให้พี่ของเขา หรือไม่ เพราะเหตุใด 7.2 ถ้านักเรียนเป็นขวัญเนตรจะให้ร่วม ของตนกับพี่น้องสองคนนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ผู้วิจัยทบทวนพฤติกรรมการณ์เสียสละ ความสุขสบาย 2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "ให้เธอก่อน" ให้นักเรียนอ่าน 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันซักถามจาก เรื่องที่อ่าน 4. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "ให้เธอก่อน" 5. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การใช้สถานการณ์จำลอง	การให้ข้อเสนอแนะ
7.3 การกระทำของขั้วเนตรเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่ม 9. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "ให้เธอก่อน" 10. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ให้เธอก่อน

- บรรยาย ครอบครัวของขวัญเนตรมีอาชีพทำสวนและทำน้ำตาลมะพร้าว ทุกเช้าพ่อจะรีบตื่นแต่เช้าตรู่ เพื่อไปปาดมะพร้าวและปาดตาลในส่วนนำมาเคี่ยวทำน้ำตาล เสร็จแล้วจะทำงานในส่วน ส่วนแม่เมื่อทำงานบ้านเสร็จแล้วจะ ไปช่วยทำสวน ขวัญเนตรจะต้องตื่นแต่เช้า เพื่อช่วยแม่ทำงานบ้าน
- ฉากที่ 1 ที่บ้าน
- บรรยาย ก่อนที่ขวัญเนตรจะออกจากบ้านแม่เห็นว่าอากาศมีดครึ้มฝนอาจจะตก จึงบอกขวัญเนตรให้มาร่วมไปด้วย
- ฉากที่ 2 ที่โรงเรียนวัดเกาะ
- บรรยาย หลังจากเลิกเรียนวิชาสุดท้ายแล้วครูสั่งให้นักเรียนทำเวร และเตรียมตัวกลับบ้านได้ เพราะฝนเริ่มตกลงมาบ้างแล้ว ขวัญเนตรเป็นเวรวันนี้เมื่อทำเวรเสร็จเธอจึงใช้ถุงพลาสติกห่อกระเป๋และเตรียมน้ำร้อนออกมาทางเพื่อจะกลับบ้าน
- ฉากที่ 3 ขณะที่ขวัญเนตรกำลังเดินผ่านอาคารเรียน เธอพบเด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่งยืนหลบฝนอยู่ข้างอาคารเรียน เธอจึงแวะเข้าไปหา และเรียกให้เด็กคนนั้นเข้ามาอยู่ในร่มด้วย
- ขวัญเนตร "มาเข้าร่มด้วยกันซิจ๊ะ "
- เด็ก "ขอบคุณค่ะ "
- ขวัญเนตร "น้องจะกลับบ้านใช่ไหมจ๊ะ "
- เด็ก "เปล่าค่ะ หนูจะ ไปหาพี่ที่ เรียนอยู่อาคาร โนนแต่ไป ไม่ทัน เพราะฝนตกลงมาก่อน "
- ขวัญเนตร "งั้นพี่จะ ไปส่ง "
- เด็ก "ขอบคุณค่ะ "
- บรรยาย ขวัญเนตรกลัวเด็กจะเปียกฝนจึง เอียงร่ม ไปให้ เด็กคนนั้นทำให้ตัวเองอยู่ในร่มเพียงนิดเดียวกว่าจะเดินไปถึงอาคารหลังนั้นตัวขวัญเนตรก็ เปียกฝน เกือบหมด "

เด็ก "พี่หนูอยู่นั่นค่ะ"

ขวัญเนตร พาเด็กเดิน ไปส่งให้พี่ของเธอ

พี่ "พี่กำลังจะขอยืมร่มเพื่อน ไปรับน้องอยู่พอดี"

เด็ก "พี่คนนี้เขาใจดี พาหนูมาส่งค่ะ"

พี่ "ขอบใจมากนะ ตัวเธอเปียกฝนหมดแล้ว"

ขวัญเนตร "ไม่เป็นไร เธอจะกลับบ้านเลยหรือเปล่า"

พี่ "อยากจะกลับเหมือนกันแต่ฉันไม่มีร่ม เด็ยวน้องจะเปียกฝนคงต้องคอยให้ฝนหยุดก่อน ค่อยกลับ"

ขวัญเนตร "กลับพร้อมกันก็ได้ เธอเอาร่มของฉัน ไปกางกับน้องก็แล้วกัน"
(ส่งร่มให้กับพี่ของเด็ก)

พี่ "แล้วเธอล่ะ"

ขวัญเนตร "ฉันจะใช้กระเป๋าบังฝน"

เด็ก "ไปกันหรือยังคะ หนูหิวข้าวแล้ว"

พี่ (มองขวัญเนตร) "ขอบใจเธอมากนะ"

ขวัญเนตร "ไปกันเถอะ"

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ "ความเสียสละของฉัน"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์การเสียสละ
2. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการใช้สถานการณ์จำลอง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมากล่าวถึง "ความเสียสละของฉัน" โดยกำหนดให้พูดคนละ 2 นาที
2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการใช้สถานการณ์จำลอง
3. ให้ตัวแทนของทั้ง 2 กลุ่ม ออกมารายงานผลการอภิปรายให้สมาชิกทุกคนทราบ โดยผู้วิจัยช่วยเพิ่มเติมจนเป็นที่พอใจของทุกคน
4. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

ประเมินผล

1. สังเกตจากการออกมาพูดหน้าชั้น
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

เรื่อง ความเสียสละ

ครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ "ความเสียสละของฉัน"

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเสียสละ
2. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการได้รับข้อเสนอแนะ

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมากล่าวถึง "ความเสียสละของฉัน" โดยกำหนดให้พูดคนละ 2 นาที
2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการได้รับข้อเสนอแนะ
3. ให้ตัวแทนของทั้ง 2 กลุ่ม ออกมารายงานผลการอภิปรายให้สมาชิกทุกคนทราบ โดยผู้วิจัยช่วยเพิ่มเติมจนเป็นที่พอใจของทุกคน
4. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

ประเมินผล

1. สังเกตจากการออกมาพูดหน้าชั้น
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการสรุปของนักเรียน

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความเสียหาย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แต่ละข้อแล้วคิดว่า ถ้านักเรียนเป็นบุคคลในสถานการณ์นั้น นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไร โดยเลือกคำตอบที่กำหนดให้ คำตอบเหล่านี้ไม่มีคำตอบใดผิดหรือถูก ขอให้นักเรียนตอบตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. ในแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก. ข. หรือ ค. แล้วทำเครื่องหมาย X ให้ตรงกับข้อที่เลือกในกระดาษคำตอบ
3. การกระทำครั้งนี้ ไม่มีผลต่อคะแนนหรือผลการเรียนวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

วัชรินทร์ จัปเกตุ

1. หลังจากฝึกซ้อมกีฬาจนเหนื่อย น้อยเดินผ่านห้องเรียนของเพื่อน ๆ เพื่อจะไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเตรียมกลับบ้าน เธอพบเพื่อนหญิงคนหนึ่งกำลังยกเก้าอี้ซึ่งหนัก และมีอยู่หลายตัวขึ้นบนโต๊ะเพื่อกวาดพื้นห้อง ถ้านักเรียนเป็นน้อยจะทำอย่างไร
 - ก. แวะเข้าไปทักทายเพื่อน
 - ข. เข้าไปช่วยเพื่อนยกโต๊ะ
 - ค. รีบเดินผ่านไปไม่ให้เพื่อนเห็น
2. ดวงแขและพี่ชายขออนุญาตแม่ออกไปเล่นกับเพื่อนที่สนามเด็กเล่น แม่อนุญาตแต่อยากให้อยู่เฝ้าบ้าน 1 คน เพราะแม่จะออกไปธุระข้างนอก ถ้านักเรียนเป็นดวงแขจะทำอย่างไร
 - ก. อาสาอยู่เฝ้าบ้าน
 - ข. ขอให้พี่ชายซึ่งโตกว่าอยู่เฝ้าบ้าน
 - ค. เสนอแนะแม่ว่าปิดบ้านล็อกพิกคงไม่เป็นไร
3. สนธยาจะรีบไปเรียนวิชาดนตรีซึ่งเป็นวิชาที่เธอชอบมาก แต่เมื่อเดินผ่านหน้าห้องเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เธอเห็นเศษแก้วแตกหล่นกระจายอยู่ และมีเด็กเล่นอยู่แถวนั้น ถ้านักเรียนเป็นสนธยาจะทำอย่างไร
 - ก. รีบเดินไปเข้าห้องเรียน
 - ข. กวาดและเก็บเศษแก้วไปทิ้งขยะ
 - ค. บอกให้เด็กที่เล่นอยู่แถวนั้นกวาดและเก็บเศษแก้ว
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อทำอาหารในวันรุ่งขึ้น กลุ่มของมีทนาทำกล้วยบดซึ่งที่บ้านของเธอมีทั้งมะพร้าวและกล้วยพร้อมแล้ว ถ้านักเรียนเป็นมีทนาจะทำอย่างไร
 - ก. นำมะพร้าวและกล้วยมาจากบ้านโดยไม่ต้องให้สมาชิกในกลุ่มซื้อ
 - ข. เก็บเงินจากสมาชิกในกลุ่ม เพื่อไปซื้อกล้วยและมะพร้าวจากตลาด
 - ค. เสนอแนะให้สมาชิกในกลุ่มซื้อมะพร้าวและกล้วยที่บ้านของเธอ

5. หลังเลิกเรียนครูให้โชคชัยช่วยจัดหนังสือในห้องสมุด ซึ่งวันนี้ประจำเป็นเวรทำความสะอาด และปิดห้องสมุด เมื่อประจำทำเวรเสร็จปรากฏว่าโชคชัยยังจัดหนังสือไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นประจำจะทำอย่างไร
- ช่วยโชคชัยจัดหนังสือ
 - บอกให้โชคชัยมาจัดต่อในวันรุ่งขึ้น
 - ปล่อยให้โชคชัยจัดหนังสือต่อและบอกให้ปิดห้องสมุดด้วย
6. เข้าวันหนึ่งขณะที่ทักขาเดินมาโรงเรียนพร้อมกระเป๋านักเรียนที่หนักมาก เธอพบบ๊ายแก้วซึ่งเป็นภารโรงของโรงเรียนที่กุงข้าวสารและอาหารสดอื่น ๆ อีกหลายอย่างเดินกลับมาจากตลาด ถ้านักเรียนเป็นทักขาจะทำอย่างไร
- เดินไปโรงเรียนตามลำพัง
 - ทักทายบ๊ายแก้วแล้วเดินมาโรงเรียนด้วยกัน
 - ช่วยบ๊ายแก้วถืออาหารสดเหล่านั้นเท่าที่จะช่วยถือได้
7. วลีกำลังนั่งดูรายการโทรทัศน์ที่ตนชอบอยู่อย่างเพลิดเพลินมีเพื่อน ๆ มาเยี่ยมที่บ้านหลายคน และเพื่อนอยากดูรายการพิเศษอีกช่องหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นวลีจะทำอย่างไร
- ยอมเปลี่ยนรายการให้เพื่อน ๆ ดู
 - พอมิโฆษณาจึงยอมเปลี่ยนให้
 - ชักชวนให้เพื่อนดูรายการที่ตนชอบ
8. อนงค์เป็นนักเรียนที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์เก่งที่สุดในห้อง เมื่อครูให้การบ้านเพื่อน ๆ มักไม่ค่อยเข้าใจ เพื่อน ๆ จึงขอให้เธอช่วยอธิบายให้ฟังในตอนเย็นก่อนกลับบ้าน ซึ่งเป็นเวลาที่อนงค์ต้องซ้อมดนตรี ถ้านักเรียนเป็นอนงค์จะทำอย่างไร
- แนะนำให้เพื่อนไปถามครู
 - บอกเพื่อนว่าต้องซ้อมดนตรี
 - ช่วยอธิบายคณิตศาสตร์ให้เพื่อน ๆ ฟังจนเข้าใจ
9. ในเวลาพักกลางวัน นิตส์กำลังนั่งจดงานที่ยังค้างอยู่เขาเห็นเพื่อนเอาเงินหน้าซัดจะเป็นลม ถ้านักเรียนเป็นนิตส์จะทำอย่างไร
- บอกให้เพื่อนนั่งพักสักครู
 - รีบพาเพื่อนไปห้องพยาบาล
 - ถ้าเพื่อนขอความช่วยเหลือก็จะเข้าไปช่วย

10. โรงเรียนของประสิทธิ์รับบริจาคเงินเพื่อซื้อของขวัญไปเยี่ยมพลบขวัญทหารชายแดน ประสิทธิ์กำลังเก็บเงินเพื่อซื้อนาฬิกาที่อยากได้มานานแล้ว ถ้าเขาบริจาคเงินครั้งนี้ เขาจะต้องเก็บเงินต่อไปอีกนานกว่าจะซื้อนาฬิกาได้ ถ้านักเรียนเป็นประสิทธิ์จะทำอย่างไร
- ไม่บริจาคเงินเพราะต้องนำเงินไปซื้อนาฬิกา
 - ดูว่ามีคนบริจาคมากแล้วก็จะไม่บริจาค
 - บริจาคเงินให้โรงเรียนไปซื้อของให้ทหาร
11. วันนี้เสรีมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด เมื่อมาถึงเขาพบว่า ครูกำลังทำความสะอาดและจัดหนังสือในห้องสมุด ถ้านักเรียนเป็นเสรีจะทำอย่างไร
- เข้าไปช่วยครูจัดหนังสือ
 - ไม่เข้าไปรบกวนครู
 - ขอยืมหนังสือไปอ่านที่ห้องเรียน
12. ก่อนออกจากบ้านฝนตก ปรีชาจึงกางร่มไปโรงเรียนระหว่างทางพบเพื่อนคนหนึ่งซึ่งอยู่ในโรงเรียนเดียวกันยืนหลบฝนอยู่ ปรีชาอยากจะให้เพื่อนเข้าร่วมด้วยแต่ร่มของเขาก็คันเล็ก ถ้านักเรียนเป็นปรีชาจะทำอย่างไร
- กางร่มแล้วรีบเดินไปโรงเรียน
 - บอกให้เพื่อนใช้กระเป๋าบังฝน
 - ให้เพื่อนเข้าร่วมด้วยแม้จะต้องเปียกฝนด้วยกันทั้งคู่
13. หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว นิสาเดินผ่านสนามเพื่อจะไปเล่นกับเพื่อน เธอเห็นถุงพลาสติกห่อขนมกลี้นกลาดเต็มไปหมด ถ้านักเรียนเป็นนิสาจะทำอย่างไร
- เดินผ่านไปเล่นกับเพื่อน
 - ไปบอกให้เวรประจำวันมาเก็บ
 - เก็บถุงพลาสติกเหล่านั้นไปทิ้งถังขยะ

14. พ่อแม่ของเดชาเป็นคนมีฐานะดี เขาจึงซื้ออุปกรณ์การเรียนคราวละมาก ๆ เพราะทำให้ซื้อได้ถูกลง สันติเพื่อนร่วมชั้นของเขาเป็นลูกคนจน จึงซื้ออุปกรณ์การเรียนทีละอย่างทำให้ซื้อของราคาแพง และสันติก็มักขาดอุปกรณ์การเรียนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นเดชาจะทำอย่างไร

- ก. แบ่งอุปกรณ์การเรียนให้กับสันติ
- ข. ปลอมให้สันติและครอบครัวแก้ปัญหาเอง
- ค. ขายอุปกรณ์การเรียนบางอย่างให้กับสันติในราคาทุน

15. ในช่วงพักกลางวัน ครูนำภาพยนตร์การ์ตูนมาฉายให้นักเรียนดูที่ห้องประชุม มานีเดินเข้าหาเพื่อนคนอื่น ๆ จึงได้ที่นั่งซึ่งอยู่ไกลมาก ส่วนปัทมาได้ที่นั่งด้านหน้า เธอรู้ว่ามานีสายตาสั้นถ้านั่งตรงนั้นจะมองได้ไม่ชัด ถ้านักเรียนเป็นปัทมาจะทำอย่างไร

- ก. สละที่นั่งของเธอมานี
- ข. บอกครูว่ามานีสายตาสั้น
- ค. ปลอมให้มานีแก้ปัญหาเอง

16. มีคนนำดอกไม้มาขายให้มยุรีราคาดอกละ 5 บาท เพื่อนำเงินไปช่วยเหลือคนพิการ ขณะนั้นเธอมีเงินอยู่ 8 บาท ซึ่งเป็นค่าอาหารกลางวัน ถ้านักเรียนเป็นมยุรีจะทำอย่างไร

- ก. ซื้อดอกไม้ชิ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการ
- ข. บอกคนขายดอกไม้ว่าให้มาขายวันอื่น
- ค. เก็บเงินที่มีอยู่ไว้เป็นค่าอาหารกลางวัน

17. ขณะที่สมศักดิ์ขี้จักรยานไปซื้อของซึ่งแม่ต้องการใช้ด่วน เขาพบเพื่อนคนหนึ่งจอตกรักจักรยานริมถนนเพราะยางแบน ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์จะทำอย่างไร

- ก. ยืมทักทายเพื่อนแล้วรีบไปทำธุระของตน
- ข. ขี่รถกลับไปเอาสับลมที่บ้านมาสูบล้อรถให้เพื่อน
- ค. บอกเพื่อนให้คอยเมื่อซื้อของเสร็จจะกลับมารับ

18. เพื่อน ๆ มาชวนวินัยไปเที่ยวสวนสัตว์ในวันเสาร์ซึ่งเขายังไม่เคยไปและอยากจะไปมาก แต่เขาต้องสอนหนังสือให้น้อง ถ้านักเรียนเป็นวินัยจะทำอย่างไร

- ก. ไปเที่ยวสวนสัตว์กับเพื่อนปล่อยให้น้องอ่านหนังสือเอง
- ข. ไปเที่ยวสวนสัตว์กับเพื่อนเพื่อเปิดโอกาสให้น้องได้พักผ่อน
- ค. อยู่บ้านสอนหนังสือให้น้องและไปเที่ยวกับเพื่อนเมื่อมีเวลาว่าง

19. วันนี้จรรยาได้รับแจกนมผงและไม้บรรทัด เมื่อกลับถึงบ้านน้องอยากได้ไม้บรรทัดอันนั้นซึ่งจรรยาชอบมาก และมีความจำเป็นต้องใช้มากกว่าน้อง ถ้านักเรียนเป็นจรรยาจะทำอย่างไร

- ก. ให้ไม้บรรทัดแก่น้อง
- ข. บอกน้องว่าคราวหน้าจะแบ่งให้
- ค. ไม่ต้องให้น้องเพราะตนจำเป็นต้องใช้ไม้บรรทัดมากกว่าน้อง

20. นิภาและอาไฟเป็นเพื่อนร่วมชั้นกัน ทั้งสองไม่ค่อยได้พูดกันบ่อยนัก แต่วันนี้ภาถูกครูดุ เพราะทำเลขการบ้านไม่ได้ ถ้านักเรียนเป็นอาไฟจะทำอย่างไร

- ก. ให้นิภายืมสมุดเลขการบ้านไปลอก
- ข. ทำงานของตนต่อไปโดยไม่สนใจ
- ค. พุดบ่ลอบใจและช่วยอธิบายเลขให้ฟัง

21. ในช่วงเวลาพักครูให้นักเรียนประดิษฐ์ภาพจากเศษวัสดุ ยุพาไม่มีเงินซื้อจึงนั่งเฉย ๆ ดาราซึ่งนั่งทำงานประดิษฐ์อยู่ข้าง ๆ ทราบว่ายุพาไม่มีกาว่าแต่ดารามีกาอยู่เพียงนิดเดียว ถ้าแบ่งให้ยุพาเธอก็อาจจะไม่พอใจ ถ้านักเรียนเป็นดาราจะทำอย่างไร

- ก. แบ่งกาของตนให้ยุพา
- ข. ทำงานประดิษฐ์ของตนต่อไป
- ค. บอกให้ยุพาไปขอกาจากครู

22. ทางโรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากนักเรียนให้ช่วยกันพัฒนาโรงเรียนหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว แต่วันนี้จะมีการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลทางโทรทัศน์ซึ่งกลมชอบมาก ถ้านักเรียนเป็นกลม จะทำอย่างไร

- ก. บอกกับครูว่าต้องรีบกลับบ้าน
- ข. อยู่ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้เสร็จก่อน
- ค. รีบกลับบ้านไปดูการถ่ายทอดสดก่อนแล้วจึงกลับมาช่วย

23. เข้าวันเสาร์ครูและนักเรียนได้ช่วยกันเก็บผักตบชวาที่สระน้ำข้างโรงเรียนขึ้นมามาทำลาย ในขณะที่นักเรียนกำลังทำงานอย่างขะมักเขม้นอยู่นั้น มนัสหันไปเป็นเพื่อนคนอื่น กำลังจับปลาอยู่ที่สระอีกด้านหนึ่งอย่างสนุกสนาน ถ้านักเรียนเป็นมนัสจะทำอย่างไร

- ก. ไปจับปลากับเพื่อน
- ข. นั่งพักคอยเพื่อน ๆ
- ค. เก็บผักตบชวาต่อไป

24. วันนี้พี่ชายของตะวันตกจากรยานมารับเธอที่โรงเรียนแต่ตะวันตกรู้ว่าทิวาเพื่อนของเธอมีธุระจะต้องรีบกลับบ้าน ถ้านักเรียนเป็นตะวันตกจะทำอย่างไร
- ก. รีบกลับบ้านพร้อมพี่ชาย
 - ข. ให้ทิวาซ้อนท้ายรถจักรยานของพี่ชายกลับบ้าน
 - ค. ถ้าทิวาขอความช่วยเหลือก็จะให้พี่ชายไปส่ง
25. ระวีชวนบุษบาไปเดินซื้อของในร้านค้าแห่งหนึ่ง บังเอิญบุษบาทำของในร้านนั้นตกแตกต้องชดใช้เงิน แต่เธอมีเงินอยู่ไม่พอ ถ้านักเรียนเป็นระวีจะทำอย่างไร
- ก. รวบรวมเงินของตนให้บุษบา
 - ข. แนะนำให้บุษบากลับบ้านไปบอกพ่อแม่
 - ค. บอกให้บุษบาลัดผ่อนทางร้านไปก่อน
26. ขณะที่ลัดดา กำลังเล่นชิงช้าอยู่กับเพื่อน ๆ หลายคนอย่างสนุกสนาน มีเด็กหญิงคนหนึ่งเข้ามายืนข้าง ๆ และขอเล่นชิงช้าบ้าง ลัดดาอยากจะให้เด็กเล่นด้วยแต่ไม่มีที่นั่งแล้ว ถ้านักเรียนเป็นลัดดาจะทำอย่างไร
- ก. ลุกให้เด็กเล่นชิงช้า
 - ข. บอกให้เด็กไปเล่นอย่างอื่นก่อน
 - ค. ไม่ต้องลุกเพราะตนเองก็เพิ่งได้เล่น
27. วันอาทิตย์ดีวาทั้งใจจะไปเที่ยวสวนสนุกกับเพื่อน ๆ พอเย็นวันศุกร์ครูประจำชั้นบอกว่าวันอาทิตย์จะมีคนมาเยี่ยมโรงเรียน ขอให้นักเรียนในชั้นมาช่วยจัดเตรียมอาหารและน้ำให้แก่คนที่จะมาเยี่ยม ทั้งนี้ไม่บังคับใครจะไม่มีก็ได้ ถ้านักเรียนเป็นดีวาจะทำอย่างไร
- ก. ไปช่วยงานที่โรงเรียน
 - ข. ไปเที่ยวสวนสนุกกับเพื่อน ๆ
 - ค. ถ้าเพื่อนไปช่วยงานที่โรงเรียนก็จะไปด้วย
28. เกสรนั่งอ่านหนังสือเพื่อเตรียมสอบในวันพรุ่งนี้ มุกดาเพื่อนร่วมชั้นเข้ามาหาเพื่อขอให้เธอช่วยอธิบายเนื้อหาหลายตอนที่ตนไม่เข้าใจซึ่งเธอสามารถอธิบายให้เพื่อน ๆ ฟังได้แต่ก็กังวลว่า จะอ่านหนังสือไม่ทัน ถ้านักเรียนเป็นเกสรจะทำอย่างไร
- ก. แนะนำให้มุกดาไปถามครู
 - ข. อธิบายเนื้อหาเหล่านั้นให้ฟัง
 - ค. บอกมุกดาว่าจะช่วยอธิบายให้ถ้าอ่านหนังสือจบแล้ว

29. หลังเลิกเรียนวิมลและขวัญใจจะไปช่วยงานห้องสมุดอยู่เสมอ วันนี้วิมลไปถึงห้องสมุดก่อนครูจึงให้บัตรเข้าชมสวนสนุกซึ่งวิมลอยากจะไปมาก และเธอรู้อาขวัญใจก็อยากจะไปเหมือนกัน แต่มีบัตรเข้าชมฟรีเพียงใบเดียว ถ้านักเรียนเป็นวิมลจะทำอย่างไร

- ก. ไปเที่ยวสวนสนุกโดยใช้บัตรที่ครูให้
- ข. ให้บัตรไปเที่ยวสวนสนุกแก่ขวัญใจ
- ค. บอกขวัญใจว่าครูให้บัตรไปเที่ยวสวนสนุก

ภาคผนวก ค

1. การหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ
2. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง คุณภาพของเครื่องมือความเสถียรเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย P	ค่าอำนาจจำแนก r	ข้อที่	ค่าความยากง่าย P	ค่าอำนาจจำแนก r
1	.72	.44	16	.68	.32
2	.76	.38	17	.47	.24
3	.72	.24	18	.67	.34
4	.75	.30	19	.51	.34
5	.71	.24	20	.79	.20
6	.74	.38	21	.58	.32
7	.73	.24	22	.71	.34
8	.68	.28	23	.70	.24
9	.80	.20	24	.57	.22
10	.74	.26	25	.64	.26
11	.70	.40	26	.70	.28
12	.78	.24	27	.66	.30
13	.80	.26	28	.57	.28
14	.80	.28	29	.48	.34
15	.73	.34			

$$KR-20 = .90 (.8963)$$

ตาราง แสดงคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

คนที่	Pretest	Posttest
1	11	27
2	13	26
3	13	24
4	14	21
5	14	22
6	14	20
7	15	24
8	15	19
9	15	28
10	16	19
11	16	17
12	17	20
13	18	28
14	18	19
15	18	27

ตาราง แสดงคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อเสนอแนะ

คนที่	Pretest	Posttest
1	10	16
2	11	17
3	13	15
4	14	19
5	14	19
6	15	15
7	15	21
8	15	17
9	15	19
10	16	19
11	17	24
12	17	22
13	17	26
14	18	21
15	18	19

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}{114} \\
 &= \frac{\sqrt{\frac{15 \times 1162 - (114)^2}{14}}}{114} \\
 &= \frac{17.79646835}{114} \\
 &= 0.156113547
 \end{aligned}$$

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเสียหายของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการให้

ข้อสนเทศ

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$= \frac{64}{\sqrt{\frac{(15 \times 356) - (64)^2}{14}}}$$

$$= \frac{64}{9.426406678}$$

$$= 6.7894$$

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเสียสละของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

$$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$7.60 - 4.27$$

$$= \frac{(14 \times 21.1143) + (14 \times 5.9238)}{28} \times \frac{2}{15}$$

$$3.3333$$

$$= \frac{3.3333}{1.8025}$$

$$= 1.8493$$

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววัชรพร ชื่อสกุล จีบเกิด
เกิดวันที่ 17 สิงหาคม พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด จังหวัด กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 442/57 ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
จังหวัดกรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสุเหร่าคลองใหม่ (ประชาสรรค์) อำเภอบางบ่อ
จังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษา โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2523	ป.กศ. สูง. วิทยาลัยครูธนบุรี
พ.ศ. 2526	กศ.บ. (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2534	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทร์พรหมอนุสรณ์
จังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
วัชรินทร์ จีบเกตุ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
กรกฎาคม 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหาราช
อนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2533 ซึ่งมีความเสียสละต่ำ จำนวน 30 คน
สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง และ
กลุ่มควบคุมให้ข้อสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถามความเสียสละ
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มควบคุมมีความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเสียสละสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF SIMULATION ON SACRIFICE OF PRATHOM SUKSA V
STUDENTS AT INTARUMPHAN ANUSORN SCHOOL IN
CHANGWAT SAMUTPRAKAN

AN ABSTRACT

BY

WATCHAREEPORN CHUBKATE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

July 1991

The purpose of this experimental research was to study the effect of simulation on sacrifice. The subjects were 30 Prathom Suksa V students at Intarumphun Anusorn School in Changwat Samutprakan in the academic year 1990 whose sacrifice was at the low level. They were randomly selected for the experimental group and the control group. Each group consisted of 15 students. The experimental group was assigned to participate in the simulation technique program. While the control group was given the information on sacrifice. The Questionnaire on Sacrifice was used for collecting data and the t-test was used as a statistical method to analyze the data.

The results were as follows :

1. The sacrifice of the experimental group was significantly higher than before the experiment at .01 level.
2. The sacrifice of the control group was significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. The sacrifice of the experimental group was significantly higher than the control group at .05 level.